

TH Nyw LC 2523/1980. Wutichai Jodking. "Some Characteristics of the Yo Language at Sakon Nakhon." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ เสนอต่อศูนย์ศึกษาภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์. (ต่อมาเป็นสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท) และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. 160 หน้า. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาลักษณะพื้นฐานทางวากยสัมพันธ์ของภาษาไทยอู๋ พูดที่พระธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ศึกษาอนุภาคและวลี หมวดคำ ประโยค การศึกษาในระดับปริจเฉท และจะจะมีบ้างเล็กน้อยพร้อมด้วยตัวอย่าง

TH Phn ANFR 2537/1994. โพธิ์ แคมลำเจียก. ตำนานไทยพวน. กรุงเทพฯ : บริษัทสามัคคีสาร (ดอกหญ้า) จำกัด. 272 หน้า.

หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวบรวมเรื่องเล่าเกี่ยวกับการสร้างถิ่นฐานของชาวไทยพวนในประเทศไทย นับแต่สมัยกรุงธนบุรี ถึงกรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน และกล่าวถึงประวัติศาสตร์ ประวัติบุคคล ตลอดจนประเพณีต่าง ๆ ของชาวไทยพวนด้วย

TH Phn ANFR 2537/1994. อุบลทิพย์ จันทระเนตร. "ความสัมพันธ์ระหว่างเพลงกล่อมเด็กกับโลกทัศน์ของลาวพวน : กรณีศึกษานู๋บ้านวัดกุฎีทอง จังหวัดสิงห์บุรี." วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร-มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ศึกษาโลกทัศน์ของชาวลาวพวน ในหมู่บ้านวัดกุฎีทอง ในเขตจังหวัดสิงห์บุรี โดยบันทึกเพลงกล่อมเด็กที่ใช้ขับร้องระหว่างเดือนมกราคม 2535 - พฤษภาคม 2536 ผลการศึกษาปรากฏว่า คำในเพลงกล่อมเด็กทั้งภาษาลาวพวนและภาษาไทยสะท้อนโลกทัศน์หลายประการ.

TH Phn ANG N 2517/1974. วิเชียร วงศ์วิเศษ, พ.อ. ไทยพวน. อนุสรณ์เนื่องในงานทอดกฐินขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ณ วัดหาดเลี้ยว อำเภอศรีสังขนาสัย จังหวัดสุโขทัย. 27 ตุลาคม 2517. 159 หน้า.

หนังสือเล่มนี้ กล่าวถึงชาวพวนในเมืองไทยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ถิ่นฐานเดิม เหตุที่ชื่อ "พวน" การมาตั้งภูมิลำเนาในประเทศไทย ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับชาวพวน การสร้างบ้านเรือน การแต่งกาย อาชีพ การแต่งงาน การรักษาพยาบาล การทำศพ และขนบประเพณีต่าง ๆ เช่น สงกรานต์ กำฟ้า กำเกียง ทานข้าวสะ เป็นต้น

TH Phn ANTR 2529/1986. สำเนา วงษ์เทศ. ประเพณีทำศพของไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เรือนแก้ว. 356 หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสืออนุสรณ์ในการมาปณกิจศพ นายสำเนา วงษ์เทศ ผู้เขียนได้เขียนด้วยลายมือของตนเองขณะยังยวชเป็นพระจำพรรษาอยู่ที่วัดเทพธิดาราม โดยบอกขั้นตอนการทำศพของคนไทยตั้งแต่โกศตาย ตายแล้ว อาบน้ำศพ สวด เภา และ เก็บกระดูก จนถึงการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย เนื่องจากผู้ตายเป็นคนไทย เชื้อสายลาวพวน เจ้าภาพจึงได้รวบรวมบันทึกเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประเพณี ความเชื่อ และ วิถีชีวิตของตนเอง ซึ่งเป็นชาวพวน มีภูมิลำเนาอยู่ที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัด ฉะเชิงเทรา ประเพณีของชาวพวนนี้ เช่น พิธีทำบุญบ้านสมัยโบราณของพวน ประเพณี เทศน์มหาชาติ (โดยเฉพาะวิธีการเล่าของผู้เขียน) ประเพณีการเซ็งบั้งไฟของภาคตะวันออก (ผู้เขียนเป็นผู้ให้ข้อมูล) เป็นต้น

TH Phn ANTR 2530/1987. อธิภาพ โลหิตกุล. "ชมสาวงามบ้านหมี่ รอยอดีตไทยพวนเมือง ละครไ้ว" วารสาร อ.ส.ท. 28.4 : 48-62.

สารคดีเรื่องนี้ กล่าวถึง ประเพณีต่าง ๆ ของชาวไทยพวนในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เช่น ประเพณีลงขวง-เช่นฝ้าย บุญกำฟ้า งานบุญเทศน์มหาชาติ เป็นต้น โดยผู้เขียนให้รายละเอียดของงานตั้งแต่ความเป็นมา วิธีการและประโยชน์ของการ จัดงาน มีภาพประกอบสวยงาม เพราะเป็นการเตรียมการให้บันทึกภาพและเรื่อง เป็นการเชิญชวนให้ท่องเที่ยว อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี รูปแบบการเขียน ใช้ตัวละครเป็น สื่อนำไปสู่การเล่าเรื่องต่าง ๆ

TH Phn ANTR 2534/1991. นักศึกษาปริญญาโท วัฒนธรรมสาธาณสุข รายงานการศึกษา ชุมชนชาวพวน. สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา ชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. 175 หน้า.

รายงานฉบับนี้เป็นการศึกษาลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนชาว พวน บ้านเกาะหวาย หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะหวาย อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ระหว่างวันที่ 1-18 เมษายน 2534 โดยเป็นการศึกษาภาคสนามในด้านสภาพทาง ภูมิศาสตร์ สภาพสังคม ประเพณี พิธีกรรม ที่สำคัญ เช่น พิธีโกนผมไฟ และนินนม้อ พิธี บวช พิธีเผาศพ พิธีสู่ขวัญ พิธีทักข้าว พิธีกรรมในการแพทย์พื้นบ้าน เป็นต้น

TH Phn ANTR 2537/1994. ยური โบตระกุล. "พิธีบุญกำฟ้าของลาวพวน : กรณีศึกษานู่มบ้านพวน ตำบลบางน้ำเขียว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี." วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 144 หน้า.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ศึกษาพิธีบุญกำฟ้าที่แสดงให้เห็นการจัดระเบียบสังคมของลาวพวน ที่นู่มบ้านพวน ตำบลบางน้ำเขียว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และศึกษาบทบาทหน้าที่ของพิธีบุญกำฟ้าในฐานะที่เป็นการแสดงเอกลักษณ์ของลาวพวนที่ยังคงอยู่ถึงปัจจุบัน เป็นพิธีที่แสดงถึงสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ สะท้อนโครงสร้างสังคม การจัดระเบียบสังคม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ เครือญาติ และการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนของลาวพวน

TH Phn ANTR 2538/1995. ยური โบตระกุล. "พิธีบุญกำฟ้าของลาวพวน : กรณีศึกษานู่มบ้านพวน ตำบลบางน้ำเขียว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี." วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 27.1 (มกราคม - มิถุนายน 2538) : 1-20.

รายงานการวิจัยนี้กล่าวถึงพิธีบุญกำฟ้าของชุมชนลาวพวน ในนู่มบ้านพวน ตำบลบางน้ำเขียว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งสะท้อนให้เห็นโครงสร้างและการจัดระเบียบสังคม วิถีชีวิตในสังคมเกษตรกรรม ระบบเครือญาติ การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน และความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา ลัทธิพราหมณ์ และความเชื่อดั้งเดิมของชาวพวน

TH Phn ANTR 2538/1995. ศิริพร ศรีแสง. "บวชช้าง : ภาษาสะท้อนมิติทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวพวน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย." วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ศึกษาประเพณีบวชช้างในฐานะที่เป็นภาพสะท้อนมิติทางวัฒนธรรมและสังคมของชาวพวน บ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาสะท้อนความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมทุกเพศทุกวัยทุกระดับ ความเชื่อจากชาดก ค่านิยม ทศนคติ วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งองค์ประกอบของพิธีกรรมการบวชช้างและพิธีบวชช้าง

TH Phn ANTR ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ชีวิตไทย
ชุดยืดยอยเฮา. 291 หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวมสารคดีชุดชีวิตไทย ฉบับภาคเหนือ ซึ่งฝ่ายวัฒนธรรม
พื้นบ้าน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้รวบรวมและเลือกสรรจากผู้เขียน
สารคดีเกี่ยวกับประเพณีและความเชื่อของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือทั้ง 17 จังหวัด มา
พิมพ์รวมได้จำนวน 30 เรื่อง ในจำนวนนี้มีสารคดีเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ไทยอยู่ 4 เรื่อง
เรื่องแรกคือ "กำฟ้า : ประเพณีที่มนุษย์

TH Phn ET 2538/1995. ปิยะพร วามะสิงห์, พ.ต.หญิง. "โครงการสำนึกในชาติพันธุ์ของ
ลาวพวน". วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร. 97 หน้า.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ศึกษาความสำนึกในชาติพันธุ์ของลาวพวนว่ายังสำนึกใน
ชาติพันธุ์ของตนมากน้อยเพียงใด และมีแนวโน้มทั้งในอดีตที่ผ่านมาและในอนาคตว่าจะ
เป็นอย่างไร การศึกษาเอกลักษณ์ให้มีผลบวกหรือผลลบแก่ชาวพวนอย่างไร โดยเฉพาะที่
อำเภอปากพลี จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าชาวพวนสำนึกในชาติพันธุ์ใน
ท้องถิ่นของตน ทำให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างชาวพวนกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ

TH Phn LC 2520/1977. ทัดไฉย อารมย์สุข. "การศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำในภาษา
พวนกับภาษาไทยมาตรฐาน" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ ประสานมิตร.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เปรียบเทียบภาษาพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน

TH Phn LC 2522/1979. อุทัยวรรณ ตันหยง. ระบบเสียงภาษาพวนในจังหวัดลพบุรี.
โครงการศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมท้องถิ่น ใน 3 จังหวัด (ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี)
วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี.

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาลักษณะการออกเสียงภาษาพวนในจังหวัดลพบุรี
สิงห์บุรี และสระบุรี โดยศึกษาจากวรรณกรรมท้องถิ่นภาษาพวนของทั้งสามจังหวัด

TH Phn LC 2525/1983. จารุวรรณ สุขปิติ. "การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ศึกษาวิเคราะห์ระบบเสียง ระบบคำ และโครงสร้างของวลีและประโยคของภาษาลาวพวน ที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวน ซึ่งคนไทยเชื่อว่าลาวพวนใช้พูดในชีวิตประจำวัน โดยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาในตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 3 คน ผลการศึกษาปรากฏว่าหน่วยเสียงภาษาลาวโขงมี 20 หน่วยเสียง มีสระเดี่ยว สระผสม วรรณยุกต์ พยางค์ คำ โครงสร้างวลี และการเรียงคำในประโยคคล้ายภาษาไทยมาตรฐาน

Th Phn LC 2526/1984. อุทัยวรรณ ตันหยง. "วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้กล่าวถึงการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะและความหมายของคำในภาษาพวน โดยเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุ คืออายุน้อย (15-30 ปี) อายุปานกลาง (31-49 ปี) และอายุมาก (50 ปีขึ้นไป) ในเขตจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี ปรากฏผลการศึกษาว่า มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะและความหมายของคำจริง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาษาไทยกรุงเทพซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ และระดับอายุเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

Th Phn LC 2531/1988. Phutphong Thongrat. "A Comparative Phonological Study of Thai Phuan at Suphanburi and Sukhothai Province." M.A. Thesis in Linguistics, Mahidol University.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เปรียบเทียบภาษาพวนที่บ้านโพธิ์ศรี อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และที่บ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โดยศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพวนตั้งแต่ระดับคำ จนถึงระดับหน่วยเสียงตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่าระบบเสียงคำและพยางค์เหมือนกัน ส่วนพยัญชนะควบกล้ำและการรวมตัวการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A และช่อง C ต่างกัน

TH Phn LC 2534/1991. สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. "การจัดกลุ่มภาษาลาวพวนโดยใช้เสียงวรรณยุกต์." เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง ภาษาและวัฒนธรรม : ปัจจุบัน-อนาคต. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

บทความเรื่องนี้เป็นการศึกษาระบบวรรณยุกต์ของภาษาลาวพวน 13 ถิ่น ที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว และใช้หลักเกณฑ์ 2 ประการ ในการจัดกลุ่มภาษาลาวพวนทั้ง 13 ถิ่นนี้คือ จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และลักษณะการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ด้วยหลักเกณฑ์แรกสามารถจำแนกภาษาลาวพวนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาลาวพวนกลุ่ม 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 วรรณยุกต์ 7 วรรณยุกต์ 8 วรรณยุกต์ ผู้วิจัยยืนยันว่า การใช้ระบบวรรณยุกต์ในการจัดกลุ่มย่อยของภาษาสามารถทำได้ละเอียดและใกล้เคียงกว่าการใช้ระบบเสียงพยัญชนะหรือสระ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเสนอว่า ควรจะเรียกภาษาลาวพวนว่า "ไทพวน" หรือ "ไทยพวน" เพราะมีระบบวรรณยุกต์ตรงกับลักษณะวรรณยุกต์ของกลุ่มไทยดั่งที่กล่าวข้างต้น

TH Phn LC 2536/1993. สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์. วงจรรศัพทในวัฒนธรรมการทอผ้าของไทยพวน. พิษณุโลก : คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2530. 105 หน้า. ได้รับทุนจาก สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

รายงานการวิจัยเรื่องนี้ ศึกษาวัฒนธรรมการทอผ้าของไทยพวนสองหมู่บ้าน คือ บ้านป่าแดง จังหวัดพิจิตร และบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย เป็นการศึกษาศัพท์ที่ใช้ในการทอผ้าที่สัมพันธ์กับเทคนิค วิธีการทอ ลวดลายการทอ เครื่องมือและวัสดุการทอ ประเพณีและพิธีกรรม ความเชื่อจากวัฒนธรรมการทอ โดยศึกษาวงคำศัพท์ 400 คำ แยกเป็นรูปภาพประกอบคำศัพท์และการจัดหมวดคำศัพท์ตามชนิดของคำนาม ลักษณะนาม และคำกริยา.

TH PTh ANAR 2530/1987. เจริญชัย ชนไพโรจน์. "ดนตรีผู้ไทย." วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 19.1 (มกราคม - มิถุนายน 2530) : 11-46.

รายงานการวิจัยนี้ กล่าวถึงดนตรีของชาวผู้ไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ทั้งด้านดนตรีประเภทบรรเลง และดนตรีประเภทขับร้อง ที่เรียกว่า "ลำผู้ไทย" รวมทั้งกล่าวถึงความเป็นมาของคำว่า "ผู้ไทย" ตลอดจนการดำรงชีวิตของชาวผู้ไทยด้วย

TH PTh ANTR 2518/1975. นันทวัฒน์ ปัญญาจวิวัฒน์. "การศึกษาประเพณีและความเชื่อของชาว ภูไทชะงาย" สารนิพนธ์ ศูนย์บัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 62 หน้า.

สารนิพนธ์เรื่องนี้กล่าวถึงการศึกษาประเพณีและความเชื่อต่าง ๆ ของชาวภูไทชะงาย (หนึ่งในหลาย ๆ เผ่าของภูไท เช่น เผ่าไทหอ ไทวัง ไทกระแต่น ไทกระป๋อง) ของภูไท ในหมู่บ้านบัวน้อย บัวใหญ่ ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เรื่องที่ศึกษาได้แก่ ประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการแต่งกาย รำภูไท เล่นลาว ลงข่วง กินดอง บายศรีสู่ขวัญ ลงแขก สวดสรวงัญญะ ทำบุญประทาย ข้าว เอือนดี ความเชื่อเรื่องผีสามเทวดา, ผีปู่ตา เลี้ยงผี หมอยา หมอเป่า ผีปอบ ฯลฯ

TH PTh ANTR 2524/1981. สุรัตน์ วรางค์รัตน์. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบประเพณีวัฒนธรรมของชาว ผู้ไท-ชาวไซ : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอพรรณานิคม และอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร วิทยาลัยครูสกลนคร, 113 หน้า.

งานวิจัยเรื่องนี้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะความเป็นมา ระบบความเชื่อ ประเพณีแต่งงานและระบบเครือญาติ ความเจ็บป่วย การรักษาพยาบาล และประเพณีการทำศพ ของชาวผู้ไทใน อ.พรรณานิคม และชาวไซ ใน อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร

TH PTh ANTR 2529/1986. ขนิษฐา สุวรรณชาติ. "จากสิบสองจุไท... มาสู่ถิ่นไทยเดียวกัน" วารสาร อ.ส.ท. 26.12 : 84-94.

สารคดีเรื่องนี้ กล่าวถึง กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในภาคอีสาน เช่น ไทย-ลาว ผู้ไท ไทยย้อ ไทยแสก ไทยกระโซ แต่ได้กล่าวละเอียดเฉพาะชาวผู้ไท โดยเน้นประเพณีเหย้าหรือพิธีเย้า ของชาวผู้ไท บ้านหนองสูง ถึงอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร และกล่าวถึงการแต่งกาย ภาษา และประเพณีอื่น ๆ บ้าง ของชาวผู้ไทและกลุ่มอื่น ๆ เช่น งานบุญวิสาขะ งานบุญออกพรรษา เป็นต้น ซึ่งมีภาพประกอบสวยงาม แต่ไม่มีรายละเอียด รูปแบบการเขียนเป็นการคิดคำนึงของตัวละคร ที่ฟังพ่อ-แม่เล่าให้ฟัง

TH PTh HT 2485/1942. เขียน จิตสโร, พระมหา. บันทึกประวัติฟูไท. พิมพ์แจกเป็นที่ระลึกในงานบำเพ็ญกุศล นายสังข์ ภูสาคัส. พระนคร : โรงพิมพ์สมศรีไทย. 17 หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นบันทึกเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวฟูไท หรือฟูไท ตั้งแต่อพยพมาจากจีนภาคใต้จนเข้ามาตั้งภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย ผู้เขียนบันทึกว่าชาวฟูไทในประเทศไทยนี้เข้ามาจากเมืองต่าง ๆ ในแถบลุ่มแม่น้ำโขง ทิศใต้ของสิบสองจุไทย เช่น เมืองวัง เซโปน ฟิน นอง มหาชัย เป็นต้น ปัจจุบันถิ่นที่ชาวฟูไทตั้งถิ่นฐานอยู่ได้แก่ บ้านโพน บ้านหนองช้าง และบ้านหนองยาง ต.โพน อ.สหัสขันธ์ และ อ.ภูจินารายณ์ จ. มหาสารคาม

TH PTh HT ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. Samran Taechakumput (แปล). History of The Phu Thai. Renu Nakorn in Brief.

บทความนี้แปลจากประวัติของชาวฟูไท ซึ่งนายประพิศ อินทสนต์ อาจารย์โรงเรียนบารกหินแห่ ต.เรณู อ.ธาตุพนม จ.นครพนม ได้เขียนไว้เป็นภาษาไทยโดยไม่บอก พ.ศ. ที่เขียน ผู้แปล (สมาน เตชกัมพูชา) ได้แปลเป็นภาษาอังกฤษ กล่าวถึงประวัติ ตำนาน ของเมืองที่ชาวฟูไทอพยพมาอยู่ รวมทั้งวัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญ การแต่งกาย และอาชีพ

TH PTh LC ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. ศรีสุดา เอนครินทร์. วรรณกรรมพื้นบ้านผู้ไทย ตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม. 350 หน้า.

หนังสือเรื่องนี้กล่าวถึงวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ของชาวผู้ไทย ที่ตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม เป็นการรวบรวมและเรียบเรียงมาเล่าให้ฟังเป็นภาษาไทย

TH PTh MI 2521/1978. เสนอ นาระดล. "ชาวภูไท." อีสานคดี. สิริวัฒน์ คำวันสา บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไพศาลศิริ. หน้า 150-177.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงความเป็นมาและการอพยพเข้าสู่ดินแดนไทย ซึ่งส่วนใหญ่อพยพมาเพราะถูกกวาดต้อนจากประเทศลาว คือ จากเมืองวัง เมืองเซโปน เมืองมหาชัย และเมืองอื่น ๆ เข้ามาอยู่เป็น 3 สาย คือ สายที่ 1 ชาวภูไท อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร อำเภอภูจินารายณ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สายที่ 2 ชาวภูไทในเขตบ้านเรณู อำเภอคำชะอี อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม และสายที่ 3 ชาวไท อำเภอวาริชภูมิ และ อำเภอดอนนาหว้า จังหวัดนครพนม

TH PTh HT 2485/1942. เขียน จิตสึโล, พระมหา. บันทึกประวัติฟูไท. พิมพ์แจกเป็นที่ระลึกในงานบำเพ็ญกุศล นายสังข์ ภูสาลส์. พระนคร : โรงพิมพ์สมักรไทย. 17 หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นบันทึกเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวผู้ไท หรือฟูไท ตั้งแต่อพยพมาจากจีนภาคใต้จนเข้ามาตั้งภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย ผู้เขียนบันทึกว่า ชาวฟูไทในประเทศไทยนี้ข้ามมาจากเมืองต่าง ๆ ในแถบลุ่มแม่น้ำโขง ทิศใต้ของสิบสองจุไทย เช่น เมืองวัง เซโปน ฟิน นอง มหาชัย เป็นต้น ปัจจุบันถิ่นที่ชาวผู้ไทตั้งถิ่นฐานอยู่ ได้แก่ บ้านโพน บ้านหนองช้าง และบ้านหนองยาง ตำบลโพน อำเภอสนธิ์ขันธุ์ และอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม อำเภอพนสนธิ์ จังหวัดสกลนคร และ อำเภอ Mukdahan จังหวัดนครพนม

Th PTh HT ม.ป.ป. Samran Taechakumput (แปล). History of The Phu Thai. Renu Nakorn in Brief.

บทความนี้แปลจากประวัติของชาวผู้ไท ซึ่งนายประพิศ อินทสนต์ อาจารย์โรงเรียนบ้าน กกหินแห ตำบลเรณู อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้เขียนไว้เป็นภาษาไทยโดยไม่บอก พ.ศ. ที่เขียน ผู้แปล (สมาน เตชะกัมพูช) ได้แปลเป็นภาษาอังกฤษกล่าวถึงประวัติ ตำนาน ของเมืองที่ชาวผู้ไทอพยพมาอยู่ รวมทั้งวัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญ การแต่งกาย และอาชีพ

TH PTh LC ม.ป.ป. ศรีสุตา เอื้อนครินทร์. วรรณกรรมพื้นบ้านผู้ไทย ตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม. 350 หน้า.

หนังสือเรื่องนี้กล่าวถึงวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ของชาวผู้ไทยที่ตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม เป็นการรวบรวมและเรียบเรียงมาเล่าให้ฟังเป็นภาษาไทย

TH PTh SS 2506/1963. Kirsch, Thomas A. Development and Mobility among the Phu Thai of Northeast Thailand. Haward University Press.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงการพัฒนาความสามารถของชายผู้ไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ผู้เขียนได้เสนอความเห็นในการประชุมทางวิชาการเรื่องภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย สรุปได้ 2 ประเด็น คือ ประเพณีในวิถีชีวิต และการต่อสู้เพื่อให้ชีวิตดีขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดใน 4 เรื่อง ได้แก่ การบวชในพระพุทธศาสนา การมีสถานภาพที่ถูกต้องทางราชการ การศึกษาเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง และการไปเที่ยวหางานทำในเมือง โดยเฉพาะในภาคกลาง คือกรุงเทพฯ

TH PTh SS 2509/1966. วารินทร์ วงศ์หาญเชาวน์ (แปล) อีสานกับการประชุมวิชาการในต่างประเทศ ข้อมูล อ. โนนสูง จ. นครราชสีมา.

บทความที่เสนอในการประชุมวิชาการเฉพาะที่เกี่ยวกับกลุ่มชนชาติไทยมีเรื่องเดียวคือ พัฒนาการและการยกฐานะของชาวผู้ไทยแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผู้เขียนได้แปลจากบทความเรื่อง (Development and Mobility among the Phu Thai of Northeast Thailand) ซึ่ง Thomas Kkirsch เป็นผู้เขียน และสรุปได้ว่าการยกฐานะทางสังคมของชาวผู้ไทยมี 4 ช่องทาง ได้แก่ ทางพุทธศาสนา ทางรับราชการ ทางรับการศึกษา และทางท่องเที่ยว ถ้ารัฐบาลพัฒนาชนบท ควร คำนึงถึง 4 ช่องทางนี้ด้วย ถ้าไม่รอบคอบอาจเป็นภัยต่อบ้านเมืองได้

TH PTh TR 2506/1963. สุธรรม ชมชื่น และคณิดา (นามแฝง). "บนเส้นทางสู่...ถิ่นภูไท." อนุสาร อ.ส.ท.

สารคดีเรื่องนี้กล่าวถึงการเดินทางไปศึกษา สำนวณ เชิงท่องเที่ยวเกี่ยวกับชาวภูไทใน อำเภอสนธิ์สนธิ์ และ อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ หัวข้อที่ศึกษาได้แก่ สภาพบ้านเรือน ที่ตั้ง ประชากร การแต่งกาย โบราณสถานต่าง ๆ วัด บ้าน ภาษา เป็นการเล่าสิ่งที่พบเห็นให้ฟัง ไม่มีรายละเอียดมากนัก

TH Sak LC 2513/1970. Gedney, William J. "The Saek Language of Nakhon Phanom Province." Journal of the Siam Society. Vol. 58 Part I January 1970. pp. 67-87.

บทความเรื่องนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงการเข้าไปศึกษาภาษาไทยแลที่บ้านอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นเวลา 1 ปี (1964-1965) การศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนได้ศึกษาเรื่องโครงสร้างของภาษาแล ความหมายของภาษาแล ที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มภาษาไท ตัวอย่างของโครงสร้างภาษาแลและวากยสัมพันธ์ซึ่งไม่แตกต่างมากนักกับภาษาลาวและไทย ลักษณะของเสียง สระ พยัญชนะ และตัวสะกดด้วย

TH Sng ANAR 2526/1983. ดันหยง ม่วงไหมทอง และ ลำลี มามีสุข. "รำแคน" วิทยานิพนธ์ เสนอต่อวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศิลป์. 66 หน้า. เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ กล่าวถึงการศึกษาที่จะมุ่งศึกษาท่ารำแคนของชาวไทยทรงดำ รวมถึงเครื่องดนตรี เพลงที่ใช้ประกอบในการเล่นแคน และเครื่องแต่งกายของชาวไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาสรุปได้ว่าท่ารำของรำแคนนั้น ไม่มีท่ารำที่เป็นแบบแผนเหมือนอย่างท่ารำชนิดอื่นๆ รำแคนเป็นเครื่องขับให้เร้าทราบถึง วัฒนธรรมต่างๆ ของชาวไทยซึ่งเผ่าหนึ่งที่อยู่พวยพวยอยู่ในประเทศไทย รวมถึงชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนความเชื่อต่างๆ

TH Sng ANBL 2537/1994. สุมิตร ปิติพัฒน์ "ศาสนาและความเชื่อของไทยดำ." ในการ สัมมนาทางวิชาการเรื่องวัฒนธรรมชนชาติไท : สิบสองจุไท. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ สวช. 19 ส.ค. 2537. 16 หน้า.

บทความเรื่องนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อระหว่างปี พ.ศ. 2515 - 2516 โดยเน้นเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องผี เรื่องขวัญ และพิธีกรรมทางศาสนา รวมทั้งมโนภาพเกี่ยวกับจักรวาลของไทยดำ ทั้งหมดแตกต่างกับลัทธิศาสนาที่มาจากอินเดีย

TH Sng ANDR 2535/1992. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ไท-กะได : เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับสตรี ไทดำ-ดั่ง-หลี่. ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 28 หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นการเสนอผลงานส่วนหนึ่งในโครงการ ชื่อ "ไท-กะได : ภาษาและเครื่องแต่งกายสตรี" ซึ่งรวมอยู่ในโครงการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมของชนเผ่าไท-กะได ในโอกาสสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา ในปี พ.ศ. 2535 ในหนังสือนี้กล่าวถึงเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับของสตรีเผ่าไทดำ เผ่าดั่ง และเผ่าหลี่ เฉพาะเผ่าไทดำ ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มย่อยได้ 3 กลุ่มตามลักษณะการแต่งกาย คือ ก. กลุ่มเมืองแถม ได้แก่กลุ่มไทดำในประเทศเวียดนาม ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บ้านนาพานาด จังหวัดเลย และบ้านดอนมะเกลือ จังหวัดสุพรรณบุรี ข. กลุ่มบ้านเสือเขี้ยว แขวงหมากจื๋น และ ค. กลุ่มบ้านยาง ม้าเหว แขวงเหียนเจียง มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

TH Sng ANGN 2522/1979. ม.ศรีบูรพา. ไทยดำรำพัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศิริพรการพิมพ์. 193 หน้า.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง พงศาวดารล้านช้าง, ประวัติศาสตร์ไทยดำ, ชีวิตประวัติของไทยดำ ไทยขาว, พงศาวดารเมืองไล, ไทยอพยพเข้าพึ่งไทย, พบกับไทยดำที่หนองคาย, บ้านเกิดของผู้ลี้ภัยชาวไทยดำ, ไทยดำในประเทศไทย, การอพยพผู้ไทยเข้าสู่ประเทศสยาม, ไทยดำรำพัน, บทเรียนภาษาไทยดำ

TH Sng LC 2537/1994. ทวี สว่างปัญญางกูร. "อักขระและวรรณกรรมของไทยดำและไทยขาว." ใน การสัมมนาทางวิชาการเรื่องวัฒนธรรมชนชาติไท : สิบสองจุไท. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ สวช. 19 ส.ค. 2537. 37 หน้า.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงอักขระไทยดำและไทยขาวลักษณะต่าง ๆ ทั้งตัวเขียนและตัวพิมพ์ รวมทั้งวรรณกรรม เช่น นิยาย ตำนานเมือง เรื่องราวของเมืองสำนวนต่าง ๆ กวีนิพนธ์ เป็นต้น มีตัวอย่างอักขระทั้งสระและพยัญชนะแสดงให้เห็น และมีแผนที่แสดงที่ตั้งถิ่นฐานของไทยดำและไทยขาวในเวียดนามด้วย

TH Sng ANFR 2528/1985. สุนันท์ อุดมเวช. วรรณกรรมไทยทรงดำ อำเภอยะโฮย จังหวัดเพชรบุรี. ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 232 หน้า, ใญ่เย็บเล่ม.

ผลงานวิจัยเล่มนี้กล่าวถึงวรรณกรรมมุขปาฐะของไทยทรงดำ เนื้อเรื่องแสดงถึงสภาพสังคมเกษตรกรรม มีร่องรอยของการล่าสัตว์หาของป่าอยู่เล็กน้อย นอกจากนี้ยังแสดงถึงความเชื่อในเรื่องผีสงเทวดา การยอมรับอำนาจการดูแลแนะนำของพระภิกษุ ยกย่องคนฉลาดมีคุณธรรม คนซื่อสัตย์ มีน้ำใจ ปังชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะของชาวไทยทรงดำในแง่ของความเจ้าบทเจ้ากลอน

TH Sng ANGN 2518/1975. สมพนธ์ สุขวงศ์. ไทยทรงดำ. อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ. 22 มิถุนายน 2518. 55 หน้า.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงชาวไทยทรงดำด้านความเป็นมา การอพยพสู่ประเทศไทย ภาษา วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ

TH Sng ANGN 2521/1978. สุมิตร ปิติพัฒน์, บัณฑร อ่อนคำ และพูนสุข ธรรมาภิมุข. ลาวโซ่ง. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หนังสือเรื่องนี้กล่าวถึงชาวลาวโซ่งในประเทศไทย รวมทั้งความเป็นมาและวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ

TH Sng ANGN 2522/1979. นิพนธ์ เสนาพิทักษ์. ชมรมไทยโซ่ง. งานรวมน้ำใจไทยโซ่ง. 7 เมษายน 2522.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงชาวไทยโซ่งในประเทศไทย และชมรมไทยโซ่งในจังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งประเพณีในงานของชาวไทยโซ่งซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ที่จังหวัดเพชรบุรี

TH Sng ANGN 2525/1982. สมบูรณ์ แก่นตะเคียน (บรรณาธิการ). สมุดเพชรบุรี 2525. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์. 412 หน้า.

หนังสือนี้รวบรวมเรื่องต่าง ๆ จากผู้แต่งหลายคนเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรีในทุกแง่มุม มีบทความของ สุขสมาน ยอดแก้ว เกี่ยวกับไทยโซ่ง ในหน้า 333-342 บทความของจันทร์ศิริ แท่นมณี เกี่ยวกับมอญในหน้า 342-352 และบทความของมยุรี วัดแก้ว ที่ได้จากการสัมภาษณ์ชาวกะเหรี่ยงที่บริเวณเหนือแก่งกะจาน อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี และการสัมภาษณ์ที่กิ่งอำเภอนองหญ้าปล้อง เพชรบุรี หน้า 352-356

TH Sng ANGN 2529/1996. Nookul Chompoonich and Wanida Pisespongsa. B.E. 2529 (1966). A Cultural Study of the Thai Song in Mu-Ban Koh Raet, Amphoe Bang Kan, Changwet Nakorn Pathom. A final report of the Study Submitted to UNESCO. 206 หน้า.

งานวิจัยเรื่องนี้ ทำเป็นภาษาอังกฤษเสนอ UNESCO กล่าวถึงการศึกษาวัฒนธรรมไทยโซ่งที่หมู่บ้านเกาะแรด อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไป และประวัติความเป็นมาของไทยโซ่งใน จังหวัดนครปฐม ทั้ง 6 อำเภอ แล้วศึกษาเฉพาะวัฒนธรรมของชาวไทยโซ่งที่หมู่บ้านเกาะแรด อำเภอบางเลน ด้านความเชื่อและประเพณี วิถีชีวิต และภาษาไทยโซ่ง

TH Sng ANGN ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. สมคิด ศรีสิงห์. วัฒนธรรมของไทยโขงดำ(ลาวโขง) ใน จังหวัดพิษณุโลกและพิจิตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 171 หน้า. ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

รายงานการวิจัยเรื่องนี้ ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ดั้งเดิมและปัจจุบัน และวิเคราะห์การปฏิบัติทางวัฒนธรรมด้านความเชื่อ ประเพณีต่าง ๆ ในปัจจุบันของไทยโขงดำ(ลาวโขง) ในเขตจังหวัดพิษณุโลกและพิจิตร ในหมู่บ้านไทยโขงดำในอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง และอำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร รวมจำนวน 39 หมู่บ้าน.

TH Sng ANTR 2517/1974. จิรพร เจริญสุข. "พิธีศพของลาวโขง" ปรินิพนธ์นิพนธ์คณะ โบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปรินิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงพิธีศพของลาวโขง ตลอดทั้งกระบวนการ รวมทั้ง แนวคิดและความเชื่อของลาวโขงที่แสดงออกในพิธีศพนี้

TH Sng ANTR 2522/1979. มยุรี วัดแก้ว. "พิธีศพของโขง แนวคิดเกี่ยวกับศาสนาและ พิธีกรรม" วารสารสังคมศาสตร์. วิทยาลัยครูเพชรบุรี. (2) 2,2522.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับศาสนาและพิธีกรรมในพิธีศพของชาว ไทยโขง จังหวัดเพชรบุรี

TH Sng ANTR 2522/1979. มยุรี วัดแก้ว. "สังคมโขง วิเคราะห์จากพิธีเสนเรือน." วารสาร สังคมศาสตร์. วิทยาลัยครูเพชรบุรี. (1) 3,2522.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงสังคมของชาวไทยโขง จังหวัดเพชรบุรี โดยศึกษา จากพิธีเสนเรือน หรือพิธีขึ้นบ้านใหม่ของชาวโขง

TH Sng ANTR 2523/1980. บังอร โกวิท. "กำฟ้าที่บ้านวังรอ." วารสาร อ.ส.ท. 21.5 : 54-61.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึง ชาวโขง และชาวพวน ที่บ้านวังรอ ตำบลวังมหาก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยกล่าวถึงงานประเพณีบุญกำฟ้า การทำพิธี บายศรีสู่ขวัญ และการเล่นเข้าทรงผีต่าง ๆ เช่น ผีนางกวัก ผีกะลา ผีแคน ผีนางต้อ เป็นต้น ซึ่งเป็นประเพณีของชาวพวน ส่วนประเพณีของชาวโขงมีการกล่าวถึงพิธีแต่งงาน และการเล่นมะคอน ซึ่งมักจะเล่นในวันสงกรานต์ อันเป็นการละเล่นที่เปิดโอกาสให้ หนุ่มสาวชาวโขงได้รู้จักคุ้นเคยกัน บทความเรื่องนี้มีภาพประกอบหลายภาพ

TH Sng ANTR 2529/1986. คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี, การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบุรี, 177 หน้า. เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.

มีบทความสำคัญคือ ประเพณีงานปีผีמד หน้า 40, สนิท บุญทรง วรรณกรรม ไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี หน้า 47, สุพันธ์ อุดมเวช และวรรณกรรม พื้นบ้านไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี หน้า 54 สุขสมาน ยอดแก้ว, รัชฎาพรพรณ เศรษฐภัณฑ์, เรไร สืบสุข

TH Sng ANTR 2538/1995. สุกัญญา จันทะสุน. "ภูมิปัญญาชาวบ้านและกระบวนการถ่ายทอด : การศึกษา "พิธีเสนเรือน" ของชาวลาวโซ่ง จังหวัดพิษณุโลก." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านและกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม ห้องถิ่นลาวโซ่งจังหวัดพิษณุโลก ในด้านองค์ประกอบวัฒนธรรม ลักษณะการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม และเนื้อหาสาระภูมิปัญญาที่ได้รับ รวมทั้งปัจจัยที่เอื้อให้เกิด โดยศึกษาจากพิธีเสนเรือนและพิธีกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาปรากฏว่า พิธีเสนเรือนเป็นพิธีกรรมเช่นไหว้บรรพบุรุษที่ตายไปแล้ว ต้องกระทำทุกปีในทุกครอบครัว ปีละครั้ง เป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และเชื่อว่าจะมีผลกระทบให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุข เป็นสิริมงคลแก่บ้านเรือน

TH Sng LC 2523/1980. เรไร สืบสุข, สุขสมาน ยอดแก้ว และ รัชฎาพรพรณ เศรษฐวัฒน์. วรรณกรรมบ้านไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. โครงการรวบรวมและวิจัยคติชนวิทยาท้องถิ่น อันดับหนึ่งภาควิชาภาษาไทย คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี, 204 หน้า, โรเนียว, เย็บเล่ม.

ผลงานวิจัยเล่มนี้รวบรวมวรรณกรรมมุขปาฐะของชาวไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และนำมาจำแนกเป็นประเภทต่างๆ คือ นิทาน ปริศนาคำทาย เพลงขับ ข้อห้ามคำสอน สุภาษิต จากนั้นได้ศึกษาและพยายามสังเกตภาพสะท้อนต่างๆ ที่ปรากฏในวรรณกรรม อันได้แก่ ประวัติของกลุ่มชน ความเชื่อ ค่านิยม การจัดระเบียบสังคม ประเพณีและพิธีกรรม เช่น พิธีเสนเรือน พิธีป่าตง ลงของ และอื่นคอน

TH Sng LC 2524/1982. พนิดา เย็นสมุทร. "คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ศึกษาวิเคราะห์ภาษาลาวโซ่งหลายลักษณะ ได้แก่ ลักษณะของคำ การเรียงคำ รูปประโยค ความหมายของคำ และเปรียบเทียบคำและความหมายในภาษาลาวโซ่งกับภาษาไทยมาตรฐาน โดยศึกษาเฉพาะภาษาลาวโซ่งที่ตำบลหนองสองห้อง อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร

TH Sng LC 2530/1987. Orapin Maneewong. "A Comparative Phonological Study of Lao Song in Petchburi and Nakorn Pathom Provinces." M.A. Thesis in Linguistics Faculty of Graduate Studies. Mahidol University.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาลาวโซ่งที่พูดในจังหวัดเพชรบุรี กับจังหวัดนครปฐม

TH Sng LC 2530/1987. ม. ศรีบุษรา. ไทยดำรำพัน. หนังสือรางวัลชมเชยในการประกวดหนังสือประเภทสารคดีปี 2529. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ. 310 หน้า.

กล่าวถึงภาษาคำพูดมีคำเรียกญาติพี่น้อง, คำกริยา, คำวิเศษณ์, คำนาม และคำเบ็ดเตล็ดของภาษาไทยดำ ลาวโซ่ง และผู้ไทย และกล่าวถึงภาษาคำพูดของคนไทยสมัยพ่อขุนรามคำแหง ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของพี่น้องไทยดำ

TH Sng LC 2531/1988. อัญชลี บุรณะสิงห์. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนตามระดับอายุในภาษาไทยโซ่ง. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. 2531.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ศึกษาวิเคราะห์ และมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำของคน 3 ระดับอายุว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคำและความหมายในภาษาไทยโซ่ง โดยใช้ศัพท์ในการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจำนวน 604 คำ ซึ่งมีทั้งคำนามและคำกริยา ผลการศึกษาปรากฏว่ามีทั้งการเปลี่ยนแปลงและไม่มีการเปลี่ยนแปลงในคำศัพท์เหล่านี้.

TH Sng LC 2537/1994. อัญชนา พานิช. "คำลงท้ายในภาษาลาวโซ่ง." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์เรื่องนี้กล่าวถึงคำลงท้ายในภาษาลาวโซ่ง โดยเปรียบเทียบกับคำลงท้ายในภาษาไทย

TH Sng MT 2532/1989. นำพลย์ กิจรักษ์กุล. การศึกษารูปแบบการตั้งถิ่นฐานประชากร เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ของลาว-โซ่ง ในจังหวัดนครปฐม. นครปฐม : คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2532. 205 หน้า. ได้รับทุนจาก มศก. (สถาบันวิจัยและพัฒนา).

รายงานการวิจัยเล่มนี้ศึกษารูปแบบการกระจายของหมู่บ้านลาวโซ่ง ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน ประชากร เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของลาวโซ่ง ผลการศึกษาปรากฏว่าโครงสร้างทางสังคมของลาวโซ่งมีผู้นำเรียกว่าผู้ท้าว และมีสมาชิกเรียกว่าผู้น้อย อาชีพส่วนใหญ่เป็นอาชีพเกษตรกรรม เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ รับจ้าง และหัตถกรรม วัฒนธรรมส่วนใหญ่ยังรักษาวรรณธรรมดั้งเดิมอยู่ เช่น การแต่งกาย ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ

TH Sng SS 2521/1978. มยุรี วัดแก้ว. "การศึกษาโครงสร้างสังคมของลาวโซ่ง" วิทยานิพนธ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อความสมบูรณ์แห่งศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). 93 หน้า. เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงการศึกษาโครงสร้างสังคมของลาวโซ่ง โดยศึกษาจากพิธีกรรมทางศาสนาตามทฤษฎี และวิธีการศึกษาของ Leach ซึ่งนำมาใช้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นคือส่วนที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบทางสังคม สำหรับพิธีกรรมที่นำมาใช้ศึกษาถึงโครงสร้างสังคมของลาวโซ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้นำพิธีกรรมมาเพียงสามพิธีเท่านั้น คือ พิธีเสนเรือน พิธีแต่งงาน และพิธีศพ ทั้งๆ ที่ลาวโซ่งมีพิธีกรรมมากกว่านี้ เหตุผลก็คือ ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมอื่นๆ นอกจากสามพิธีนี้ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย

TH Sng SS 2523/1980. มยุรี วัดแก้ว. "โครงสร้างสังคมของลาวโซ่ง" เอกสารประกอบการสัมมนาวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดเพชรบุรี วิทยาลัยครูเพชรบุรี.

บทความเรื่องนี้ศึกษาลักษณะโครงสร้างทางสังคมของลาวโซ่ง โดยศึกษาจากพิธีกรรมต่าง ๆ ได้แก่ พิธีเสนเรือน พิธีแต่งงาน และพิธีศพ

TH Sng SS 2530/1987. สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในชุมชนบ้านเยอ บ้านไทยดำ และบ้านไทยลาว. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2530 (17). 372 หน้า. ได้รับทุนจากยูเนสโก (ทุนวิจัยพัฒนาชนบท).

รายงานการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบประวัติศาสตร์ของชุมชน ลักษณะนิเวศวิทยา และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในชุมชนบ้านเยอ บ้านไทยดำ และบ้านไทยลาว ของจังหวัดศรีสะเกษ เลย และชัยภูมิ ตามลำดับ ผลการวิจัยปรากฏว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม มีความคล้ายคลึงกันทั้งสามชุมชนเช่นเดียวกับทางนิเวศวิทยา เศรษฐกิจ และ สาธารณสุข ส่วนประวัติศาสตร์ของชุมชนมีความเป็นมาเฉพาะ แตกต่างกันแต่ละชุมชน อายุของชุมชนบ้านเยอมากกว่าบ้านไทยดำ และบ้านไทยลาว ตามลำดับ

TH Sng SS 2531/1988. Sams, Bert F. "Black Tai and Lao Song Dam : The Divergence of Ethnolmol Identities." Journal of the Siam Society. Vol. 76. November 1988. pp. 100-116.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงการศึกษาด้านขนบการการเมือง การปกครอง และ สังคมของลาวทรงดำในภาคกลางของประเทศไทย ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของไทดำจาก ทางเหนือของลาวและทางตะวันตกเฉียงเหนือของเวียดนาม ผู้เขียนได้พยายามแบ่ง ชนชาติ ลาวโซ่ง ไทดำ ในเชิงความเข้าใจว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในด้านต่าง ๆ เช่น ประเพณี ถิ่นที่อยู่ปัจจุบัน ภาษา เป็นต้น

TH Sng TR 2530/1987. ทวีป คล้าประเสริฐ. "กิดอง-เสนเฮือนของไทโซ่ง." น.ส.พ. มติชนรายวัน. 28 มิ.ย. 2530. หน้า 9.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทโซ่งใน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ประเพณีงาน (กิดอง) ผู้ศึกษาเล่าถึงขั้นตอน การแต่งงาน พร้อมภาพประกอบ โดยเน้นการแต่งกายของชาวไทโซ่ง และพิธีไว้ผี บรรพบุรุษ "พิธีเสนเฮือน" ทำในทุกปีเดือนใดก็ได้ยกเว้น เดือน 9-10 เพราะเชื่อว่า เดือนเก้าผีเฮือนต่างไปผัวแทน พิธีนี้มีการเลี้ยงผีเป็นหลัก

TH Sve ANBL 2499/1956. Kuhn, Isobel. Ascent to the Tribes Pioneering in North Thailand. Achina Inland Mission Book, Moody Press. Chicago, 315 หน้า. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงผลงานการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ของ China Inland Mission หลังจากที่ถูกกีดกันไม่ให้เผยแพร่ศาสนาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน CIM และ OMF ได้เผยแพร่ศาสนาในแปดกลุ่มชาติพันธุ์คือ ลีซอ มูเซอ เย้า ม้งน้ำเงิน ม้งขาว ไทฉาน กะเหรี่ยงโปว์ และอีก้อ

TH Sve ANBL 2523/1980. Terwiel, B.J. The Tai of Assam and Ancient Tai Ritual. Vol. 1-2. The Centre for Southeast Asian Studies. Gaya, India. pp. 188-192.

หนังสือเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อในพิธีกรรมและประเพณีต่าง ๆ ของกลุ่มชาวไทอัสสัม ในเล่มแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับพิธีกรรมเกี่ยวกับวิถีชีวิต (Life-cycle Ceremonies) ซึ่งมีพิธีกรรมเกี่ยวกับการเกิด การรักษาโรค การแต่งงาน การตาย และได้พูดถึงกลุ่มไทอื่น ๆ ด้วย เช่น ชาน (ไตใหญ่) ลื้อ ยวน ไทย ลาว ไทดำ ไทขาว ไทแดง ไทให้ ส่วนในเล่มที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการนุชาญ พิธีกรรมต่าง ๆ ของชาวอาหม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทกลุ่มต่าง ๆ เช่น ชาน ลื้อ ยวน ไทยสยาม ไทขาว ไทแดง เป็นต้น

TH Sve ANBL 2527/1984. Thai Studies Program, Chulalongkorn Univ. Religion and Beliefs from International Conference on Thai Studies. August 22-24, 1984.

รวมบทความในการประชุมวิชาการครั้งนี้เป็นบทความเกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ จำนวน 13 บทความ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มไทพวน ไทในครพนม ไทโบราณ (Ancient Tai) ม้งขาว ขมุ และคนไทยในปัจจุบัน

TH Sve ANBL 2531/1988. วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. "คำเรียกขวัญ : บันทึกประวัติศาสตร์โบราณ และสัญลักษณ์และความหมาย." รวมบทความประวัติศาสตร์. ฉบับที่ 10 (กุมภาพันธ์ 2531) 114 – 124.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงความเชื่อเรื่องขวัญของคนไทกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ไทลื้อ ไทมา ไทพาก และไทดำ โดยเฉพาะในพิธีเรียกขวัญ ซึ่งมีคำเรียกขวัญเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์คำเรียกขวัญนี้ 2 ด้าน คือ ถิ่นที่อยู่ของคนไทโบราณ และชีวิตที่มีความสุขในอุดมคติของคนไทโบราณ

TH Sve ANGN 2520/1977, Keyes, Charles F. The Golden Peninsula culture and adaptation in mainland Southeast Asia. Macmillan Publishing Col, Inc, New York and London. 370 หน้า. มีบรรณานุกรม ดรรชนี และภาคผนวก.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสังคมในเอเชียอาคเนย์ กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น เขมร จีน และกะเหรี่ยง กล่าวถึงพัฒนาการของสังคมพุทธนิกายเถรวาท กล่าวถึง สังคมชนบทและสังคมเมือง การปฏิวัติในเวียดนาม และการเกิดเมืองใหญ่ในเอเชียอาคเนย์

TH Sve ANGN 2526/1983. เสรี ชมภูมิง.. "ไต้ ชุมชนเผ่าใหญ่ในอาณาจักรแหลมทอง." วารสารศิลปวัฒนธรรม. 4.3 : 37-40.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไทเผ่าต่าง ๆ ในทวีปเอเชียอาคเนย์ หรือแหลมทอง โดยกล่าวถึงชาวไตหรือชาวไทย ที่อพยพและเคลื่อนย้ายกระจายอยู่ตามประเทศต่างๆ

TH Sve ANGN 2533/1990. จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. "รวมเผ่าไทยอีสาน-มุกดาหาร. วารสาร อ.ส.ท. 31.2 : 86-95.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงกลุ่มชนชาวอีสาน 4 กลุ่มวัฒนธรรม คือ วัฒนธรรมไทย หรือไทยโคราช วัฒนธรรมไทย-ลาว วัฒนธรรมมอญ-เขมร และวัฒนธรรมอื่น ๆ โดยกล่าวถึงลักษณะที่ตั้งบ้านเรือน รูปแบบของบ้านเรือน การแต่งกาย อาหารการกิน งาน ประเพณีพิธีกรรมที่สำคัญ การละเล่นพื้นบ้าน และภาษา (เน้นสำเนียงพูด) ของชนแต่ละกลุ่มเป็นสำคัญ ๆ ไปจนจบทั้ง 4 กลุ่ม แต่เป็นการกล่าวถึงอย่างย่อเท่านั้น ไม่ลงรายละเอียดของแต่ละลักษณะ มีภาพประกอบหลายภาพ

TH Sve ANGN 2537/1994. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูเชียงราย และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. การสัมมนาทางวิชาการศิลปวัฒนธรรม 5 เชียง. (เอกสารอัดสำเนา). 251 หน้า.

เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องนี้กล่าวถึง การศึกษาหาข้อมูลทางด้านสังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น 5 เชียง อันได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย เชียงของ(หลวงพระบาง) เชียงรุ่ง และเชียงตุง ซึ่งอยู่ในประเทศไทย ลาว จีน และพม่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นในเขต 5 เชียง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาพื้นที่ใน

เขต 5 เชียง อย่างสัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจอันดีระหว่าง ไทย จีน ลาว และพม่า และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยมีเนื้อหาของเอกสาร บทความต่าง ๆ เกี่ยวกับ ความเป็นมาของเชียงหรือเมือง ความสัมพันธ์ของ 5 เมือง ประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม ภาษา 5 เชียง ตลอดจนวัฒนธรรมของคนไทยกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมในพื้นที่ 5 เชียง

TH Sve ANOT 2526/1983. Sukhumbhand Paribatra and Chai-anan Smudavanija. 1983. Factors Behind Armed Separatism: A Framework for Analysis. Paper presented at Workshop on Armed Separatist Movements. Organized by the Institute of Southeast Asian Studies. Singapore. 7-9 December. เอกสารโรเนียว. 14 หน้า.(drafted paper only; not to be cited without prior approval from the authors) เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

บทความนี้ให้กรอบความคิดเกี่ยวกับปัจจัยแห่งกระบวนการแบ่งแยกดินแดน กล่าวถึงประวัติศาสตร์และภูมิหลังและสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในทศวรรษต่อไป

TH Sve ANOT 2530/1987. อมรา พงศาพิชญ์. ปัญหานุสรณ์การในสังคมไทย. เอกสารเสนอในการประชุมทางวิชาการ “ยุทธศาสตร์ของไทยกับความมั่นคงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในทศวรรษหน้า” จัดโดยสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 20-21 พฤษภาคม 2530, เอกสารโรเนียว 20 หน้า, มีบรรณานุกรม เขียนเป็นภาษาไทย.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ของไทยที่ควรคำนึงถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความมั่นคงของประเทศไทย

TH Sve ANOT ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. Kunstadter, Peter. Hill and Valley Populations in Northwestern Thailand. ร่างรายงานการวิจัย Draft for private circulation-not for publication or quotation. โรเนียวเย็บเล่ม. 28 หน้า. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

รายงานการวิจัยนี้กล่าวถึงชาวเขาเผ่าต่างๆ ในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีทั้งกะเหรี่ยง ละว้า ไทฉาน และดองซู ความสัมพันธ์ระหว่างชนในที่สูงกับชนในที่ราบ งานพัฒนาของหน่วยราชการที่เกี่ยวกับชาวเขา กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจของชาวเขา ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่างชนในที่สูงกับชนในที่ราบ

TH Sve EC 2530/1987. Prasert Bhandhachat, G. Lamar Robert, Sinth Sarobol and Ronald D. Renard. 1986 Crop Year Rice Production Survey in the Project Area of the Thai-German Highland Development Programme. Payap Research and Development Center, payap University, Chiangmai. Thailand. April 1987. 79 หน้า.

รายงานนี้เสนอข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างชาวนาที่ได้รับการอบรมวิธีการปลูกข้าวจากโครงการไทย-เยอรมันเพื่อพัฒนาที่สูงกับชาวนาที่ไม่ได้รับการอบรม มีตารางแสดง กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ลีซอ มูเซอ อีเก้อ กะเหรี่ยง ไทใหญ่ และไทย

TH Sve ED 2508/1965. Smalley, William A. Teaching Thai in Hill Tribes Schools. Minisitry of Education. July. p.16.

บทความนี้ได้จัดกลุ่มภาษาของชาวเขาเปรียบเทียบกับภาษาไทย แล้วอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับ ความแตกต่างของพยัญชนะต้น พยัญชนะตัวสะกด สระ และวรรณยุกต์ รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับศัพท์และไวยากรณ์ ตลอดจนการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 เพื่อให้อ่านและเขียนภาษาไทยได้

TH Sve ET 2467/1924. Graham, M.R.A.S., W.A. "The Races of Siam" SIAM Part II. London : Alexander Moring Limited, The Dela More Press to Clifford Street, W. I, pp. 102-177.

ส่วนที่ 2 หรือ ภาค 2 ของหนังสือเรื่องสยามนี้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ของประเทศสยาม ได้แก่ Negrito Mon-Annam, Tibeto Burman, Siamese Lao-Tai, และกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในแต่ละชาติพันธุ์ ผู้เขียนได้กล่าวถึงถิ่นกำเนิด วิถีชีวิต ประเพณีสำคัญ เช่น การเกิด การแต่งงาน และการตาย โดยอธิบายอย่างสั้น ๆ พอเข้าใจ

- TH Sve ET 2493/1950. Embree. John F. and Thomas William L., Jr. "Thai People and The Vietnamese." Ethnic Groups of Northern Southeast Asia. Yale University, Southeast Asia Studies. New Haven. pp. 60-67 and 128-137 TH Sve HL Barnes. Thomas J. 1963. Mobile Information Term Field Trip 11 : Revisit to Chiangrai Province. Ministry of Interior Inspector. March 11-24. pp. 1-9.

บทความนี้เป็นการสรุปผลการเดินทางไปเยี่ยมเยียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ 11-24 มีนาคม 2506 โดยขบวนรถยนต์ของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และ American Mission การเยี่ยมเยียนครั้งนี้เป็นการเยี่ยมชาวบ้าน จำนวน 7 อำเภอ 11 หมู่บ้าน ในเขตจังหวัดเชียงราย ขบวนรถยนต์ได้แวะเยี่ยมและค้างคืนหมู่บ้านละ 1 คืน มีการฉายหนังกลางแปลงเกี่ยวกับเรื่องของกองทัพไทย ลูกเสือ และงานรื่นเริงต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ เกี่ยวกับชาวเขาเผ่าต่าง ๆ และการแสดงนาฏศิลป์ของชาติ (National Ballet) พร้อมกันนั้นก็มีการตรวจสุขภาพและรักษาโรคแก่ชาวบ้านโดยหมอในขบวนนี้ ประมาณได้ว่ามีชาวบ้านมารับการรักษาครั้งนี้ทั้งหมดรวม 650 คน และมีชาวบ้านรวมชาวเขาเผ่าแม้ว เย้า และอีเก้อ มาดูหนังประมาณ 5,200 คน ชาวบ้านส่วนใหญ่สุขภาพดี ไม่ค่อยมีโรคภัยไข้เจ็บ

- TH Sve ET 2501/1958. Fitzsimmons Thomas (editor). Thailand its People its Society its Culture. Country Survey Series. Human Relations Area Files, Inc., Box 2054 Yale Station. New Haven. Connecticut. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

หนังสือเล่มนี้มี 24 บท ให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยอย่างกว้างๆ ในเกือบทุกแง่มุม ในบทที่ได้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่นคนไทย ไทยมุสลิม เขมร ส่วยหรือญวน ผู้ไท มอญ กะเหรี่ยง ไทยฉาน และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น ลื้อ กะลอง (Kalong) โซ ขมุ แสก และชาวเบรา (Kha Brao) มีที่กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์จีน อินเดีย เวียดนาม และชาวยุโรปในตอนท้ายของบท มีกล่าวถึงภาษาที่แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ใช้อย่างคร่าวๆ

TH Sve ET 2509/1966. Harris, George L., Giddens, Jackson A., and Lux, Thomas E. "Ethnic Groups" Area Handbook for Thailand U.S. Government. Printing Office Washington D.C.. pp. 51-74.

บทความนี้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย เมื่อปี 1960 ได้แก่ ไทย (ภาคกลาง), ลาว, ชาน, ผู้ไทและไทกลุ่มต่าง ๆ (Non-Thai lowlands), ไทย-อิสลาม, ไทย-มาเลย์, ไทย-มุสลิม, เขมร, กูย (Soai), เขมรกลุ่มอื่น ๆ, มอญ, ชาวเขา, กะเหรี่ยง, แม้ว (Miao-Meo), เย้า, อีเก้อ, มูเซอ, ลีซอ, ละว้า, จีน, อินเดีย, ปากีสถาน, เวียดนาม และ ชาวตะวันตก

TH Sve ET 2509/1966. พวงทอง สิริสาส์ (แปล). ชาตวิงศวิทยา. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอกบริบูรณ์ จุละจาริตต์ ณ วัดเทพศิรินทราวาส 12 ตุลาคม 2509 47 หน้า.

หนังสือเรื่องชาตวิงศวิทยานี้ เป็นตอนหนึ่งในหนังสือชุด มี 22 ตอน นายแพทย์ เอ คาร์ร อติตเจ้ากรมพฤกษศาสตร์ เป็นผู้รวบรวมจัดทำ และพันตรีอิริค ไฮเดน ฟาเดน แห่งกรมตำรวจภูธรเดิม ได้ชำระและเรียบเรียงใหม่เป็นภาษาอังกฤษให้ชื่อเรื่องว่า Thailand Nature and Industry ซึ่งกรมการสนเทศ กระทรวงเศรษฐกิจ ได้ตีพิมพ์เผยแพร่เมื่อปี 2493 ต่อมากรมศิลปากรได้มอบหมายให้ พวงทอง สิริสาส์ แปล และพระยาอนุমানราชชนตรวงแก้วและทำเชิงอรรถอธิบายเพิ่มเติม ในหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงกลุ่มชนต่าง ๆ ที่อยู่ในเมือง ตามที่ผู้เขียนได้ค้นคว้าไว้ดังนี้ เผ่านิกริโต (เงาะ) Semang (เซมัง) Tongka (ตองก้า) เผ่าอินโดเนเซียน (มลายู-ชาวน้ำ-โมแกน) เผ่ามอญ-เขมร ญวน เผ่าทิเบต-พม่า เผ่าไทย-ลาว เผ่าจีน และมีตองเหลืองหรือยุมบรี (Yumbri) โดยอธิบายคร่าว ๆ ถึงจำนวนประชากร รูปร่างลักษณะ การแต่งกาย และลักษณะที่อยู่อาศัย พร้อมการหาอาหารเพื่อยังชีพ ข้อมูลนี้เป็นข้อมูลเก่าประมาณ พ.ศ. 2493

TH Sve ET 2510/1967. Cuningham, Clark E. Urgent Research in Northern Thailand Vienna : Bulletin of the International Committee for Urgent Anthropological and Ethnological Research. vol. 8. Vienna.

รายงานวิจัยเรื่องนี้กล่าวถึงการวิจัยชนกลุ่มต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย โดยกล่าวถึงลักษณะทางชาติพันธุ์และปัญหาต่าง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ประสบอยู่ในสังคม กลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ได้แก่ ลีซอ, กะเหรี่ยง, แม้ว, มูเซอ, เย้า, อีเก้อ, ยุมบริ (Yumbri), ชาน, ฮ่อ, ชาวไทยภูเขา (Hill Thai), ชาวจีนแผ่นดินต่ำ, ละว้า และ ลาว ปัญหาต่าง ๆ ที่แต่ละชาติพันธุ์ประสบและควรแก้ไขโดยด่วน เช่น การสื่อสารระหว่างชาวเขาและคนพื้นราบ เศรษฐกิจ ศาสนาหรือความเชื่อต่าง ๆ โครงสร้างของครอบครัว การศึกษา การอพยพย้ายถิ่น เป็นต้น

TH Sve ET 2510/1967. Seidenfaden, Major Erik. The Thai Peoples Book 1. The Origins and Habitats of the Thai Peoples with A sketch of Their material and spiritual Culture. พิมพ์ที่ สยามสมาคม. 162 หน้า, มีบรรณานุกรม. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

ต้นฉบับของหนังสือเล่มนี้เขียนเสร็จตั้งแต่ ค.ศ. 1955 โดยนายพันตรี เอริก ไฮเดนฟาเดิน ซึ่งเป็นนายตำรวจชาวเดนมาร์กที่มาบริหารราชการในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่หก หนังสือประกอบด้วย 8 บท บทที่หนึ่งกล่าวถึงถิ่นกำเนิดดั้งเดิมของชนเผ่าไทย บทที่สองกล่าวถึงคนไทยกลุ่มต่างๆ และลักษณะทางกายภาพมีการกล่าวถึงแนวความคิดใหม่ๆ ตามแบบของ Paul K. Benedict (1942) ซึ่งจำแนกไทยไว้ในตระกูลภาษา Kadai บทที่สามกล่าวถึง กลุ่มไทยในประเทศจีน บทที่สี่กล่าวถึงกลุ่มไทยในประเทศอินเดียและพม่า บทที่ห้ากล่าวถึงกลุ่มไทยในประเทศจีนและเวียดนามรวมทั้งบนเกาะไหหลำ บทที่หกกล่าวถึงกลุ่มไทยในประเทศลาวและในประเทศไทย บทที่เจ็ดกล่าวถึงกลุ่มชนที่ไม่พูดภาษาไทยในประเทศไทย อันได้แก่พวกเนกริโต เขมร-กูย ของ มอญ ละว้า ขมุ ไช่ ส่วย แสก มาเลย์ โมแกน กะเหรี่ยงขาว และกะเหรี่ยงแดง มูเซอ อีเก้อ และก้อ ลีซอ แม้ว-เย้า จีน-เวียดนาม ฮ่อ ยุมบริ เป็นต้น บทที่แปดกล่าวถึงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย หนังสือเล่มนี้มีแผนที่ประกอบ 2 แผ่น และภาพประกอบจำนวนมาก หนังสือเล่มนี้แต่งเป็นภาษาอังกฤษ มีบรรณานุกรมค่อนข้างดี ที่กล่าวถึงงานที่แต่งก่อน ค.ศ. 1955

TH Sve Et 2529/1976. อมรา พงศาพิชญ์. "กลุ่มชาติพันธุ์ในเอเชียอาคเนย์." ใน วารสารเอเชียปริทัศน์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1. หน้า 50-61.

บทความเรื่องนี้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ โดยมุ่งชี้ให้เห็นสภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ โดยมุ่งชี้ให้เห็นสภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นคนดั้งเดิม และชี้ให้เห็นวิธีการปรับตัวของกลุ่มให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและวัฒนธรรมที่อยู่ข้างเคียง ผู้เขียนได้สรุปให้เห็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในเอเชียอาคเนย์ คือ การที่กลุ่มชาติพันธุ์เดิมสามารถรับวัฒนธรรมกระแสหลักสามกระแส (อินเดีย จีน และมุสลิม) และผนวกกันเข้าได้อย่างไม่ขัดแย้งนัก

TH Sve HP 2508/1965. กรมประชาสงเคราะห์ (แปล). ชนชาวเขาในประเทศไทย. กระทรวงมหาดไทย. 22 หน้า.

เอกสารนี้เป็นคำปราศรัยเรื่อง The Hill Tribes of Thailand ของ Dr. William R. Geddes อดีตที่ปรึกษาคุณวิจิตร ชวนหา จ. เชียงใหม่ การปราศรัยนี้มีขึ้นในการสัมมนาว่าด้วยการพัฒนาชุมชน เมื่อ 23 ก.ค. 2508 ณ ศาลาสันติธรรม กรุงเทพฯ คำปราศรัยแบ่งเป็น 4 เรื่อง เรื่องแรกว่าด้วยความเป็นมาและหลักเกณฑ์ในการพัฒนาชุมชนชาวเขา เรื่องที่ 2 กล่าวถึงการใช้ที่ดินเพื่อการเพาะปลูก การปลูกฝิ่น และการให้ความจรรักษ์ภักดีต่อเจ้าของบ้าน เรื่องที่ 3 กล่าวถึงโครงการเพื่อสวัสดิการและความก้าวหน้าของชาวเขา และเรื่องสุดท้ายเป็นเรื่องปัญหาและข้อขัดข้องบางประการในอนาคต

TH Sve HP 2508/1965. ชิดพงษ์ สยามเนตร. "การบริหารงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา." วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 132 หน้า.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้กล่าวถึงการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานพัฒนาและ สงเคราะห์ชาวเขา ของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย นับแต่เริ่มวางนโยบายและวางแผนพัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา ปัญหาโครงสร้างของส่วนงาน และปัญหาอื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ของชาวเขา จนกระทั่งได้ข้อเสนอแนะแก้ไขเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกรมประชาสงเคราะห์

TH Sve HT 2511/1968. นิเพทย์นิติสรรค์ (ชวดหลี่ หุตะโกวิท), หลวง. (แปลและเรียบเรียง) ไทย. พระนครโรงพิมพ์พระจันทร์. 235 หน้า.

หนังสือเรื่อง "ไทย" นี้ หลวงนิเพทย์นิติสรรค์ (ชวดหลี่ หุตะโกวิท) แปลและเรียบเรียงจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง The Tai Rac : The Elder Brother of the Chinese ของ Dr. William Clifton Dodd พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนายสุรเทิน นุนาค เมื่อ 20 ก.ค. 2511 ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส มีข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาและลักษณะความเป็นอยู่ของคนไทกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในเมืองต่าง ๆ ทางตอนล่างของจีน ได้แก่ ในมณฑลเสฉวน มณฑลไกวเจา แคว้นเชียงตุง ในยูนนาน มณฑลกว๋างซี ในแถบแม่น้ำแยงซี ในตังเกี๋ย ไทจีน ไทเหนือ ไทลื้อในสิบสองพันนา ไทจีน ไทตะวันตก ไทลาว และไทญวน ลักษณะของคนไทเหล่านี้เป็นเหตุการณ์ที่หมอดอดด์เดินทางไปพบเห็นด้วยตนเองเพื่อเยี่ยมเยียนและทำความรู้จักคนไทกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่นอกประเทศไทย โดยเดินทางจากทางตอนเหนือของไทยขึ้นไปตามเมืองต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นระยะทางประมาณ 2,000 ไมล์ และเป็นระยะเวลาเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2460

TH Sve HT 2525/1982 ปัญญา บริสุทธิ์ (แปล). ชนชาติต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน. มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 214 หน้า.

หนังสือเรื่องนี้แปลจากหนังสือเรื่อง Les Peuples de la Peninsule Indochinoise ซึ่งศาสตราจารย์ยอร์ช เซเดส์ (G.Coedis) เป็นผู้เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ของรัฐต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน คือ พม่า ไทย ลาว เขมร และเวียดนาม ผู้เขียนได้กล่าวถึงกำเนิดความเป็นมา การขยายตัว และความเสื่อมของประเทศเหล่านี้ สำหรับในประเทศไทย ผู้เขียนได้แยกออกเป็นบทเฉพาะให้ชื่อว่าประเทศสยาม หรือประเทศไทย เป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาวสยามและคนไทยเผ่าต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัชกาลที่ 7 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ บทความเรื่องนี้กล่าวถึงชนเผ่าไต ว่าเป็นชนชาติใหญ่และเก่าแก่ของโลกเผ่าหนึ่ง ซึ่งมีถิ่นกำเนิดหรืออพยพมาจากไหนยังไม่เป็นที่ประจักษ์ชัด ผู้เขียนได้จัดชนกลุ่มต่าง ๆ อยู่ในกลุ่มเผ่าไตว่าได้แก่ กลุ่มชนในสิบสองปันนา ในรัฐฉาน ซึ่งเรียกว่าไทยใหญ่ เผ่าไตขาว ไตดำ และไตแดง ในเวียดนาม เผ่าไตยวนหรือไทยยวน และไตน้อยหรือไตสยาม ในประเทศไทย และเผ่าไตอาหมในแคว้นอัสสัมของอินเดีย กลุ่มชนเหล่านี้มีลักษณะเด่นเป็นของตนเอง คือ การแต่งกาย การปลูกสร้างบ้านเรือน การเพาะปลูก ทำนา การรวมกลุ่มในหมู่บ้าน (การปกครอง) การแต่งงาน และตัวอักษรไต ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นว่ารูปแบบตัวหนังสือแบบฝักขาม ทำให้สันนิษฐานได้ชัดว่า กลุ่มชนชาวไตไม่ได้อพยพมาจากไหน แต่มีกำเนิดอยู่บริเวณประเทศไทยนี้เอง

TH Sve LC 1964/2507. Gedney, William J. "A Comparative Sketch of White, Black and Red Tai" The Social Science Review. Special number 14 (Dec. 1964) : 1-47 .

2508/1965. Saek, a Displaced Northern Tai Language" Presented and the Winter Meeting of the Linguistic Society of America.

2513/1970. "The Saek Language of Nakhon Phanom Province" Journal of the Siam Society. 68.1 (1970) : 67-87.

หนังสือทั้ง 3 เล่มนี้ เป็นงานที่ศึกษาภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาไทขาว ไทดำ ไทแดง ที่พูดในทางใต้ของเวียดนาม และในเวียงจันทน์ ประเทศลาว โดยเปรียบเทียบกับภาษาไทยกลางในประเทศไทย และภาษาแสดที่พูดที่หมู่บ้านอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จุดประสงค์ในการเปรียบเทียบภาษา ไทขาว ไทดำ ไทแดง และไทยกลาง ก็เพื่อศึกษานาเสียงปฏิกาดในภาษา เพื่อกำหนดคำร่วมกำเนิดเดียวกัน (cognates) งานชิ้นนี้ได้ให้วิธีการเปรียบเทียบภาษาตระกูลไทอย่างชัดเจน ไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการ เข้าใจ นอกจากนี้ความรู้ในภาษาไทขาวและไทแดง ยังช่วยในการตีความ ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงให้ถูกต้องอีกด้วย

TH Sve LC 2515/1972. Harris, Jimmy G. "Phonetic Notes on Some Siamese Consonants." in Tai Phonetics and Phonology. pp. 8-22 Edited by Jimmy G. Harris and Richard B. Noss Bangkok : CIEL.

หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวมบทความเกี่ยวกับงานทางด้านภาษาตระกูลไท และมีบทความที่เด่น ๆ ของ Gedney, Haudricourt, Brown, Court และ Chamberlain ในรวมบทความเล่มนี้ ได้สนับสนุนข้อเสนอของ Brown ที่ว่าลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์เป็นเรื่องที่ยึดกันได้ แต่ระบบการรวมตัวหรือแยกตัวของวรรณยุกต์เป็นเรื่องที่ยึดกันไม่ได้ เขาได้ศึกษาภาษาถิ่นไท 5 ภาษา ได้แก่ ภาษาแสด ภาษาญ้อ ภาษาไยย ภาษาผู้ไท และภาษาลาวที่พูดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับภาษาลาวที่เวียงจันทน์

TH Sve LC 2519/1976. ทองคุณ หงส์พันธุ์. ภาษาถิ่นแถบภูพาน. วิทยาลัยครู สกลนคร. 136 หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมบทความเกี่ยวกับภาษาถิ่นใน จังหวัดสกลนคร นครพนม และกาฬสินธุ์ รวม 5 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทยแสก ภาษาไทยโซ่ ภาษาไทยป่า ภาษาภูไท และภาษาย้อ โดยศึกษา 3 ประเด็นเหมือนกันทุกบทความ คือประวัติโดยสังเขป ประมวลคำในภาษา และตัวอย่างคำสนทนา กำเนิดเชื้อสาย ลักษณะภูมิ ลำเนาและเคหะสถาน ตัวอย่างคำศัพท์เปรียบเทียบกับภาษาไทยกลางและไทยอีสานให้เห็นทุกคำ และได้ยกตัวอย่างคำสนทนาด้วยการเปรียบเทียบเช่นกัน เพื่อให้รู้ความหมายและเข้าใจคำต่าง ๆ เหล่านั้น

TH Sve LC 2520/1977. โครงการวิจัยภาษา. บรรณานุกรมการศึกษาภาษาตระกูลไตไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ. ทบวงมหาวิทยาลัย. (ไม่ทราบจำนวนหน้า).

หนังสือเรื่องนี้ เป็นการรวบรวมรายชื่อหนังสือและบทความภาษาไตที่มีเพิ่มเติมจากที่มีอยู่แล้วในหนังสือของ Shorto, Jacob & Simmonds Bibliographies of Mon-Khmer and Tai Linguistics, London: Oxford University Press, 1963 บรรณานุกรมประกอบด้วยรายชื่อหนังสือ และบทความภาษาไตที่เพิ่มขึ้นจากหนังสือดังกล่าว จนถึง พ.ศ. 2519 ซึ่งเขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น ๆ ว่าด้วยศาสตร์ภาษาไต ภาษาศาสตร์ภาษาไต พจนานุกรม และไวยากรณ์ นอกจากนี้ยังได้รวบรวมรายชื่อวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

TH Sve LC 2522/1979. Pairat Warie. Some Sociolinguistic Aspects of Language Contact in Thailand. Ph.D. dissertation submitted to the University of Illinois at Urbana Champaign. 1979. 182 หน้า. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ, มีบรรณานุกรม.

วิทยานิพนธ์ทางภาษาศาสตร์เชิงสังคมเล่มนี้ กล่าวถึงการถ่ายทอดทางภาษาระหว่างภาษาอื่นกับภาษาไทยในระยะเวลาต่าง ๆ นับจากอดีตมาจนปัจจุบัน เน้นบทบาทของภาษาอังกฤษ แต่ในบทที่สองได้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย และสถานะพหุภาษาในประเทศไทย

TH Sve LC 2526/1983. วรรณา เทียนมี. "วรรณยุกต์ในภาษาถิ่นโคราช." ภาษาและวัฒนธรรม. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (ม.ค. - มิ.ย. 2526). 49-63.

บทความเรื่องนี้ เป็นการศึกษาระบบวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นโคราช ผลการศึกษาพบว่า อาจแบ่งระบบวรรณยุกต์ได้เป็น 3 ระบบ คือ ระบบวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียง 5 หน่วยเสียง และ 6 หน่วยเสียง ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในเมืองไทย ยกเว้นภาษาแฉก อาจแยกได้เป็นภาษาไทย กลุ่มไทย และกลุ่มลาว

TH Sve LC 2528/1985. Kalaya Tingsbadh. Tai Dialectology up to the Year 1984.

บทความเรื่องนี้ เป็นการศึกษาสถานภาพงานวิจัยสาขาภาษาศาสตร์ทางด้านภาษาไทยถิ่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 ถึง ปี พ.ศ. 2527 ภาษาไทยถิ่นที่สำรวจประกอบด้วย ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นตะวันออกเฉียงเหนือ ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้ รวมทั้งภาษาถิ่นย่อยของแต่ละถิ่น เนื่องจากภาษาไทยมาตรฐานไม่ได้จัดว่าเป็นภาษาถิ่นเพราะมีสถานะทางสังคม ที่มีลักษณะเฉพาะตัว จึงไม่รวมอยู่ในการศึกษาครั้งนี้ แต่สำหรับผลงานเชิงเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นจะนำมาศึกษาด้วย

TH Sve LC 2528/1985. วิจารณ์ อยู่เย็น. "ไท หรือ ลาว เรียกให้ถูก." ภาษาและวัฒนธรรม. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (ม.ค. - มิ.ย. 2528). 72-78.

บทความเรื่องนี้ กล่าวถึง การใช้ระบบวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ในการกำหนดว่าภาษาที่มีคำนำหน้าว่า "ลาว" นั้น จัดอยู่ในกลุ่มลาวหรือกลุ่มไทย เพื่อที่จะได้เรียกชื่อให้ถูกว่า "ไท" หรือ "ลาว" ภาษาเหล่านี้ได้แก่ ลาวยวน ลาวโซ่ง ลาวครั่ง ลาวใต้ และลาวเวียง และจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า การแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวครั้งที่ Brown (1965) ศึกษาไว้ใกล้เคียงกับลาวกลุ่มหลวงพระบาง ลักษณะการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโซ่ง ที่พูดในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความคล้ายคลึงกับภาษาไทยดำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาษาลาวโซ่งไม่ใช่ภาษากลุ่มลาว ดังนั้นจึงควรเรียกว่า "ไทโซ่ง" หรือ "ไทขงดำ" และภาษาลาวยวนก็เช่นเดียวกัน ควรจะเรียกว่า "ไทยวน"

Th Sve LC 2529/1976. ปราณี กุลละวณิชย์. "ภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้." ใน วารสารเอเชียปริทัศน์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1. หน้า 63-72.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงภาษาต่าง ๆ ที่พูดกันอยู่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งบริเวณนี้มีชนชาติหลายเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่ จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดตระกูลภาษา เพราะภาษาแต่ละตระกูลไม่มีลักษณะเด่นชัดพอที่จะตัดสินให้เด็ดขาดว่าเป็นภาษาตระกูลใด แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้แบ่งตระกูลภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นี้ออกเป็น 5 ตระกูลภาษา ได้แก่ ภาษาตระกูลไท-ทิบเบตัน ภาษาตระกูลมอญ-เขมร ภาษาตระกูลมั่วเย้า ภาษาตระกูลไต และภาษาตระกูลมลายู-โปลินีเซียน

TH Sve LC 2530/1987. วิไลลักษณ์ เดชะ. "ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทย 6 ภาษาที่พูดในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทย 6 ภาษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่ภาษาลาวได้ ลาวเวียง ลาวครั้ง ลาวแง้ว ลาวพวน และลาวโซ่ง ที่พูดในบริเวณอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

TH Sve LC 2531/1988. กันทิมา วัฒนประเสริฐ และสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ "ระบบเสียงภาษาลาวของกลุ่มน้ำท่าจีน." รายงานผลการวิจัยในโครงการศึกษากลุ่มน้ำท่าจีนระยะที่ 2 : ศึกษาทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม. มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม.

งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบภาษาลาวโซ่ง ลาวครั้ง ลาวเวียง ลาวได้ ลาวพวน ที่พูดอยู่ในจังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร

TH Sve LC 2531/1988. เรืองเดช ปันเนียนชัย. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 244 หน้า.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง ความหมาย และลักษณะของภาษาถิ่นตระกูลไทย โดยแบ่งเนื้อหาของหนังสือเป็น 27 เรื่อง มีบรรณานุกรม และมีภาคผนวกแสดงภาษาตระกูลต่าง ๆ ในประเทศไทยที่นอกเหนือจากภาษาตระกูลไทย เนื้อหาของภาษาถิ่นตระกูลไทยในหนังสือเล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นการอธิบายความหมายและลักษณะพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ของภาษาไทยกลุ่มต่าง ๆ ที่แบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ และที่แบ่งตามหลักการของนักภาษาศาสตร์ชาติต่าง ๆ ผู้เขียนได้แบ่งภาษาถิ่นที่อยู่ในตระกูลภาษาไทย ในประเทศไทย ออกเป็น 19 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาไทยสยาม ไทยถิ่นใต้

ไทยตากใบ ไทยถิ่นอีสาน ไทยญ้อ ไทยโย้ย ไทยพวน ผู้ไทย ไทยกะเลิง นครไทย ไทยเสก ไทยถิ่นเหนือ ไทยใหญ่ ไทยหย่า ไทยซิ่น ไทยลื้อ ไทยอง ไทยดำ และไทยแดง ผู้เขียนใช้คำว่า “ไทย” เป็นคำกลาง ๆ สำหรับใช้แทนคำว่า Tai หรือ Thai ส่วนคำว่า “ไท” หรือ “ไต” จะใช้เมื่อต้องการบ่งบอกให้ผู้อ่านทราบว่าภาษาไทยถิ่นนั้นจัดอยู่ในกลุ่มไท (Thai Group) หรือกลุ่มไต (Tai Group)

TH Sve LC 2532/1989. สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. สถานภาพการศึกษาภาษาในภูมิภาคตะวันตก. ไม่ทราบสถานที่พิมพ์.

งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาผลงานวิจัยเชิงภาษาศาสตร์ในจังหวัดแถบภูมิภาคตะวันตก 8 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้แบ่งผลงานวิจัยออกเป็น 3 กลุ่มคือ การศึกษาภาษาตระกูลไต การศึกษาภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก และการศึกษาภาษาตระกูลจีน-ทิเบต

TH Sve LC 2537/1994. LaPolla, Randy J. and John B. Lowe. Bibliography of the International Conferences on Sino-Tibetan Languages and Linguistics I-XXV.

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยที่เสนอเป็นบทความในการประชุมนานาชาติเรื่องภาษาและภาษาศาสตร์ของตระกูลภาษาไซโน-ทิเบต ซึ่งจะมีผลงานวิจัยภาษาตระกูลไทรวมอยู่ด้วย ในส่วนแรกของบรรณานุกรมเล่มนี้จะมีข้อมูลของการประชุมตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 25 ในแต่ละครั้งจะระบุสถานที่ เดือน ค.ศ. ที่จัดการประชุม รวมทั้งชื่อของผู้จัด และให้รายชื่อผู้ที่เสนอผลงานวิจัยเรียงตามลำดับอักษร รวมทั้งหัวข้อเรื่องของผลงานวิจัย ในส่วนต่อไปเป็นบรรณานุกรมของบทความทั้งหมดที่เสนอในที่ประชุมเรียงตามตัวอักษรของชื่อผู้เสนอบทความ แต่ละรายการจะระบุปี ค.ศ. และครั้งที่ประชุม รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาของบทความนั้นและตระกูลภาษาที่ศึกษา จากนั้นจะเป็นดัชนีผู้เขียนบทความ และตามด้วยส่วนสำคัญที่นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือส่วนที่เป็นดัชนีเนื้อเรื่อง ซึ่งได้แยกให้เห็นผลงานวิจัยภาษาตระกูลไทที่นำมาใช้สังเคราะห์

TH Sve LC 2537/1994. อีระพันธ์ ล. ทองคำ. บรรณานุกรมภาษาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 147 หน้า.

รายงานการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากห้องสมุดต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากการติดต่อสอบถาม และขอความช่วยเหลือจากนักภาษาศาสตร์ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ข้อมูลที่รวบรวมได้มีการจัดหมวดหมู่ตามตระกูลภาษา การเรียงลำดับบรรณานุกรมจะเริ่มด้วยบรรณานุกรมที่เกี่ยวกับการศึกษาภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามแนวภาษาศาสตร์ และตามด้วยบรรณานุกรมภาษาตระกูลจีน-ทิเบต ตระกูลภาษาไทย ตระกูลภาษามอญ-เขมร ตระกูลภาษามลายู-โพลินีเซียน (ออสโตรนีเซียน) และตระกูลภาษาแม้ว ม้ง เย้า

TH Sve LC 2539/1996. Dodd, William Clifton. The Tai Race : Elder Brother of the Chinese. Second Published, Bangkok, Thailand : White Lotus Co., Ltd. 353 หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นฉบับที่พิมพ์ขึ้นใหม่ในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2539 หลังจากการพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2496 เนื้อหาแบ่งเป็น 2 ตอน ในตอนแรก (Part I) กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของชาวไทยในยุคนานทางตอนใต้ของจีน ตอนที่ 2 (Part II) กล่าวถึง ชาวไทใน 4 ประเทศ คือ จีน พม่า ลาว และสยาม ในตอนท้ายกล่าวถึงด้านสังคมและศาสนาของชาวไทย รวมทั้งประเพณีและความเชื่อต่าง ๆ

TH Sve LC 2539/1996. สมทรง บุรุษพัฒน์, สุจิตลักษณ์ ดีผดุง และโสภณา ศรีจำปา. รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพงานวิจัยภาษาศาสตร์ในประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. จำนวน 457 หน้า.

รายงานการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาเนื้อหา สาร และแนวโน้ม ของการวิจัยภาษาตระกูลไทเชิงภาษาศาสตร์ในรอบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมา เป็นการศึกษาความถี่ของงานวิจัย ในด้านขอบเขตเนื้อหา และวิธีวิจัย เพื่อเสนอทิศทางของการวิจัยที่ควรจะได้ดำเนินการในอนาคต และศึกษาผลกระทบของงานวิจัยสาขาภาษาศาสตร์ที่มีต่อวงวิชาการและสังคม ในงานวิจัยเรื่องนี้กล่าวถึงภาษาตระกูลไทกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาไทถิ่นต่าง ๆ ภาษาจีน ญ้อ ไทยดำ ไทยหย่า ไทยใหญ่ ไทยซอง ไทยลื้อ ผู้ไทย พวน ยอง ลาวครั่ง ลาวเวียง ลาวใต้ และแสก

TH Sve MI 2534/1991. สุเนตร ชุตินทรานนท์. "ถิ่นกำเนิดของชนชาติไทย : ความต่างของระนาบทางความคิด." วารสารศิลปวัฒนธรรม. 12.3 : 142-155.

บทความนี้กล่าวถึง ถิ่นกำเนิดของชนชาติไทย ซึ่งผู้เขียนถือว่าเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันมานานนับศตวรรษ แต่ยังหาข้อยุติไม่ได้ แต่ก็ยังสรุปว่า หากพิจารณาอย่างผิวเผินก็ดูคล้ายกับว่าจะมีแนวคิดแปลกแยกหลายทฤษฎี แต่จริง ๆ แล้วมีแค่ 3 ระนาบเท่านั้น คือ ระนาบแรก เป็นเรื่องของทฤษฎีอพยพ ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่าง "การโยกย้าย" และ "การตั้งถิ่นฐาน" ระนาบที่ 2 เป็นการมองปัญหาที่ตัดประเด็นเชื้อชาติออกไป แล้วหันมามองวัฒนธรรม และบูรณการของบ้านเมือง และระนาบที่ 3 เป็นการชี้แนะว่า ระนาบที่สองควรมีมิติทางประวัติศาสตร์เข้ามาร่วมพิจารณาเกี่ยวกับการปะทะสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย

TH Sve MS ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. Marlowe, D.H. Chiang Mai Hill Tribe Area Maps.

แผนที่ชุดนี้มี 3 แผ่น แสดงถิ่นที่อยู่ของชาวเขาในเขตจังหวัดตามอำเภอต่าง ๆ แผ่นแรก แสดงพื้นที่ที่ได้สำรวจ (Survey Area) เป็นภาพรวมของจังหวัด แผ่นที่ 2 เป็นบริเวณที่ ชาวกระเหรี่ยงสะกออพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานใน อ. สะเมิง แม่แจ่ม และจอมทอง แผ่นที่ 3 แสดงถิ่นที่อยู่ของชาวเขาเผ่ามั่ว และชาวไทลื้อในเขต จ. เชียงใหม่

TH Sve SS ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. Foreign Area Studies" U.S. Army Area Handbook for Thailand. The American University 5010, Wisconsin Avenue. N.W., Washington. D.C., 20016, 557 หน้า. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ มีบรรณานุกรม อภิธานศัพท์ และดรรชนี.

หนังสือนี้เป็นการกล่าวถึงประเทศไทยในแง่มุมต่าง ๆ รวม 26 บท กล่าวถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การปกครอง ประชากร ภาษา ศาสนา การศึกษา การสาธารณสุข ภูมิอากาศ การแบ่งการปกครอง เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม แรงงาน การเงินการคลัง การคมนาคม ฯลฯ ในบทที่ 5 (หน้า 69-89) ได้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลไท และกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาอื่น เช่น จีน เวียดนาม มอญ-เขมร-กูย และอื่นๆ มีกล่าวถึงชาวเขาบ้างเล็กน้อย กล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลไทยที่มีต่อชนกลุ่มน้อยในหน้า 87-88

TH Sve SS 2510/1967. Kunstadter, Peter. "Thailand : Introduction." Thailand, from Southeast Asian Tribes, Minorities, and Nations. pp. 369-400.

บทนำนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงชาวเขา ชนกลุ่มน้อย และกลุ่มชนชาติต่าง ๆ ในประเทศไทย รวมทั้งถิ่นที่อยู่ตามภาคต่าง ๆ จำนวนประชากร ภาษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับชาวเขา ได้แก่ จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ตำรวจตระเวนชายแดน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข องค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งมิชชันนารีอเมริกันด้วย

TH Sve SS 2515/1972. กวี เพ็งศรี. "ลักษณะโครงสร้างทางกายภาพและเศรษฐกิจเขตสุขาภิบาล อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงราย" สารนิพนธ์โครงการการศึกษาชั้นประกาศนียบัตรชั้นสูงบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 45 หน้า.

สารนิพนธ์เรื่องนี้กล่าวถึงการศึกษาเขตสุขาภิบาลอำเภอเชียงคำ ในเรื่องโครงสร้างทางกายภาพและเศรษฐกิจ เฉพาะในพื้นที่ 3 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากร 3,259 คน ลักษณะของการศึกษาเป็นการรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์เกี่ยวกับที่ตั้งและวิวัฒนาการของสุขาภิบาลอำเภอเชียงคำ การคมนาคม สถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ ร้านค้า ตลาด แหล่งเกษตรกรรม การสื่อสาร ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวแม้ว เย้า และไทลื้อ ทั้งหมดเป็นข้อมูลปี 2515

TH Sve SS 2526/1983. McKinnon, John and Wanat Bhru-ksasri. Highlanders of Thailand. Kuala Lumpur : Oxford University Press.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ทางภาคเหนือของไทย ทั้งด้านประชากร เศรษฐกิจ การศึกษา ปัญหาในการดำรงชีพ ปัญหาการอพยพย้ายถิ่น การตาย และการท่องเที่ยว

TH TYn HT 2510/1967. สงวน โชติสุขรัตน์. ไทยวน-คนเมือง. พระนคร : โอเดียนสโตร์. 356 หน้า.

หนังสือเล่มนี้ เป็นการเขียนเชิงสารคดี กล่าวถึงความเป็นมาและความเป็นอยู่ของชาวไทยในภาคเหนือของไทย ซึ่งเรียกกันว่าคนเมือง แต่ผู้เขียนเรื่องนี้เรียกว่าไทยวน โดยอ้างอิงหลักฐานต่าง ๆ แล้วสรุปว่า คำว่า ไทยวนมาจากคำว่า ไตยวน ซึ่งชาวเงี้ยวเรียกคนเมืองจนต่อมาจึงเพี้ยนเป็นไตยวน หรือไทยวน ในตอนท้ายของเล่ม ได้รวบรวมและเปรียบเทียบคำในภาษาไทยของ (ไตลื้อ) ไทยวน (คนเมือง) และลัวะ หรือละว้า กับไทยกลางไว้พอประมาณ

TH TYn LC 2530/1987. อรทัย เจือจันอัด. "ระบบเสียงภาษาถิ่นยวนที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาภาษายวนที่พูดในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และเปรียบเทียบกับภาษายวนที่พูดในเขตอำเภอสาบใหญ่ จังหวัดสระบุรี และภาษาถิ่นเชียงใหม่ การเปรียบเทียบพบว่าระบบเสียงส่วนใหญ่เหมือนกัน ยกเว้นพยัญชนะควบที่ภาษาถิ่นเชียงใหม่มีแตกต่างออกไป ทำให้ภาษายวนสีคิ้วมีลักษณะเหมือนกับภาษายวนเส้าไห่มากกว่าภาษาถิ่นเชียงใหม่

TH TYn MI 2507/1964. Lebar, Frank M., Hickey, Gerald C., Musgrave, John K. Yuan." Ethnic Groups of Mainland Southeast Asia. Human Relations Area Files Press.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของชาวยวน หรือไทยวน หรือ ล้านนา ไท ซึ่งปัจจุบันอาศัยอยู่ ในจังหวัดทางภาคเหนือของไทย ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง น่าน และแพร่ มีประชากร 2 พันคน เมื่อปี 1935 และได้กล่าวถึงประวัติการย้ายมาสู่ประเทศไทย รวมทั้งความสัมพันธ์ในสังคมไทยด้วย

TH Wia ANDR 2538/1995. ชนิตา ดังถาวรศิริกุล. "ลวดลายผ้า : สื่อสัญลักษณ์ของลาวเวียง (จันท)". วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ศึกษาลวดลายผ้าในฐานะสื่อสัญลักษณ์ของกลุ่มคน โดยศึกษาจากกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่าลาวเวียง ซึ่งใช้ลวดลายผ้าเป็นเครื่องมือสื่อสารสองระดับ ได้แก่ ระดับปัจเจกบุคคล มุ่งแสดงคุณสมบัติของตนเอง และระดับกลุ่ม มุ่งแสดงความสมบูรณ์ของสังคมอันเป็นอุดมคติหลัก เชื่อมโยงความเชื่อของลาวเวียง (จันท) ในหมู่บ้านทับคล้อ ตำบลทับหลวง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

TH Wia LC 2528/1985. วรณา รัตนประเสริฐ. "คำและลักษณะคำในภาษาลาวเวียงในจังหวัดฉะเชิงเทรา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการศึกษาลักษณะคำ หมวดคำ และการเรียงคำในภาษาลาวเวียง ที่ใช้พูดกัน ในตำบลหนองแวน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

TH Yai ANGN ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. Colquhoun, Archibald Ross. Amongst the Shans 392 หน้า. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการเดินทางไปในดินแดนไทฉาน ในบทที่ห้ากล่าวถึงถิ่นที่อยู่ของกะเหรี่ยงด้วย กล่าวถึงบ้านและวัฒนธรรมประเพณีของไทฉาน หนังสือเล่มนี้มีบทนำ โดยศาสตราจารย์ T. de Lacouperie เรื่องถิ่นที่อยู่ดั้งเดิมของไทฉาน และตอนท้ายของหนังสือได้มีบทเสริมอีก 2 ภาค แต่งโดย Holt S. Hallett เรื่องประวัติศาสตร์ของฉานเหนือ และประวัติศาสตร์ของฉานใต้

TH Yai ANTR 2539/1996. จีรภาพ โลหิตกุล. "คนไตเมืองป๋อน." วารสาร อ.ส.ท. 37.4 : 78-91.

สารคดีเรื่องนี้ กล่าวถึง การอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่เมืองป๋อน หรือ "ไต" เมืองป๋อน" อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน อันได้แก่ ร้านกกิงกาหล่า ในประเพณีออกพรรษา หรือ "ปอยเหลินสิบเอ็ด" (ปอยเดือน 11) การฟื้นฟูการสวมเสื้อไตของชาวเมืองป๋อน การบวชลูกแก้วหรือบวชเนร หรือ "ปอยสง่าลอง" ของชาวไทยใหญ่ แม่ฮ่องสอน และพิธีกรรมเกี่ยวกับงานศพ สารคดีนี้เป็นรูปแบบกึ่งบันทึกและกึ่งเรื่องสั้น มีภาพประกอบหลายภาพ.

TH Yai ET 2493/1980. Embree, John F. "Shan (Burmese Tai). in Ethnic Groups of Northern Southeast Asia. Yale University, Southeast Asia Studies, New Haven. pp. 50-57.

บทความเรื่องนี้กล่าวถึงกลุ่มคนไท "ฉาน" หรือชาวไทยพม่า ในด้านถิ่นที่ตั้งบ้านเรือน ประชากร ที่ตั้งของหมู่บ้าน ภาษา ศาสนา เศรษฐกิจ การติดต่อกับคนภายนอก และชื่อกลุ่มคน ในฉาน

TH Yai ET 2506/1963. พิชัย พุทธวัฒน์, ร.ต.อ. "เงี้ยวหรือไทใหญ่" ใน คำบรรยายเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในบริเวณภาคเหนือ. ดำรวจตระเวนชายแดนค่ายดาราวัคมี. เชียงใหม่. 19-29 เมษายน 2506. จัดทำมอบแก่นักศึกษา วิธีการสำรวจ และวิจัยทางสังคมศาสตร์.

ในคำบรรยายนี้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์เงี้ยวหรือไทใหญ่ เกี่ยวกับประวัติ ความหมายของเผ่า ภาษา อุปนิสัย ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อถือผีสง การแต่งกาย การเลี้ยงชีพ และภูมิประเทศ บ้านเรือนที่ตั้ง เอกสารประกอบคำบรรยาย ที่ใช้คำสั้น ๆ และสำนวนภาษาง่าย ๆ เป็นส่วนใหญ่

TH Yai HT 2508/1965. Sao Saimong, Mangrai. The Shan States and the British Annexation. Data Paper No.57 Southeast Asia Program. Cornell University, July 1965. 313 หน้า. มีบรรณานุกรม และภาคผนวกมาก, เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

หนังสือเล่มนี้แต่งโดยเจ้าสายเมืองมั่งราย ซึ่งเป็นเจ้าไทชาน แสดงประวัติของดินแดนที่มีชนไทชานและเรื่องเกี่ยวกับชนไทชานทั้งหมด กล่าวถึงความสัมพันธ์กับพม่า กะเหรี่ยง ไทยสยาม ฝรั่งเศส และจีน ภาคผนวกแสดงถึงลำดับกษัตริย์ชาน เรื่องราวเกี่ยวกับเมืองเมา รายชื่อเมืองไทชานทั้งหมดใน ค.ศ. 1925 เรื่องของเมืองเชียงตุง สนธิสัญญา ค.ศ. 1960 ระหว่างจีน และพม่า ฯลฯ

TH Yai HT 2536/1993. เดชา เตียงเกตุ (บรรณาธิการ). ตำนานคนไต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 168 หน้า.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของกลุ่มคนไต นับแต่อาณาจักรน่านเจ้า จนอพยพจากเหนือลงมาได้ ถึงอาณาจักรล้านช้าง อโยธยา และไตสยาม หรือเมืองไตในปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้เดิมเป็นต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดย Mr. Golt หรือ "ลุงก๊อด" เป็นผู้เขียน และมีผู้แปลเป็นภาษาไทยใหญ่ คือ จายมิงมาว เมืองน้ำคำ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้มอบให้นายโสภณ แก้วจันทร์คำ (คนไทยใหญ่ที่บ้านถ้ำลอด กิ่งอำเภอปางมะผ้า จ. แม่ฮ่องสอน) และคณะเป็นผู้แปล มีนายเดชา เตียงเกตุ เป็นบรรณาธิการตรวจแก้ต้นฉบับภาษาไทย

TH Yai HT 2537/1994. ธิดา สาระยา. กว่าจะเป็นคนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยาม. 144 หน้า.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงพัฒนาการของรัฐชนชาติไทในภาคเหนือ สมัยพญามังราย ระหว่าง ค.ศ. 1239-1311 สภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ในอินโดจีน คริสตศตวรรษที่ 8-12 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และหลักฐานทางโบราณคดีในที่ราบลุ่มเชียงใหม่และเชียงราย และการเกิดรัฐสมัยพญามังราย อันเป็นผลของการรวมตัวของชนเผ่าจนเกิดเป็นชนชาติไต มีอาณาบริเวณของรัฐอยู่ทางตอนเหนือของที่ราบลุ่มเชียงราย เชียงใหม่ และพะเยา

TH Yai LC 2513/1970. บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทยใหญ่เทียบกับภาษาไทย
กรุงเทพฯ. สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. (Dec. 14, 1972).

สารคดีเรื่องนี้ กล่าวถึง การเดินทางไปเยี่ยมชมความเป็นอยู่และลักษณะของ
บ้านเมือง ในอำเภอปง และอำเภอเชียงม่วน จังหวัดเชียงราย ผู้เขียนเล่าถึงสภาพการ
เดินทาง ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความเป็นมา และประชากรของอำเภอปง และ
อำเภอเชียงม่วน โดยได้กล่าวโดยละเอียดเฉพาะชาวไทยลื้อในอำเภอเชียงม่วนซึ่งทาง
อำเภอจัดมาต้อนรับ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิตทั่ว ๆ ไป สภาพ
บ้านเรือน พิธีแต่งงาน และสิ่งของเก่าแก่ของบรรพบุรุษ เช่น ตำราภาษาลื้อ ดาบผาง
กลาง เป็นต้น สารคดีนี้เป็นการเขียนเชิงแนะนำให้ไปเที่ยวอำเภอเชียงม่วน จังหวัด
เชียงราย

TH Yai LC 2526/1983. วรรณา จันทนาคม. "ลักษณะของภาษาไทยใหญ่ (ไต้อ) ที่
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษา
ตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร. 322 หน้า. เขียนเป็นภาษาไทย.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ศึกษาลักษณะทั่วไปของภาษาไทยใหญ่ (ไต้อ) ระบบเสียง
ระบบคำของภาษาไทยใหญ่ ความหมายและการเรียงคำ

TH Yai TR 2533/1990. กองบรรณาธิการ. "คนไตในเมืองหมอก." วารสาร อ.ส.ท.
30.6 : 50-62.

สารคดีเรื่องนี้กล่าวถึงศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มคนชาวไตในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
เฉพาะเท่าที่ผู้เขียนได้สังเกตเห็นชัดและบันทึกภาพไว้ ได้แก่ ลักษณะการก่อสร้างบ้าน
เรือน วัด ศาลาการเปรียญ และการฟ้อนรำต่าง ๆ เช่น ฟ้อนชุดสัตว์นานาจากป่าหิม
พานต์ ที่หน้าวัดจองคำ ฟ้อนกิงกะหล่าหรือฟ้อนกินรี ที่วัดม่วยต่อ รำหม่องส่วยยี่
 เป็นต้น ผู้เขียนได้ให้ความหมายของคนไตในที่นี้ว่า หมายถึงชาวไทยใหญ่ที่อพยพมา
จากพม่า ศิลปวัฒนธรรมส่วนใหญ่เป็นแบบไทยใหญ่หรือแบบพม่า และผู้เขียนเน้นภาพ
ประกอบสวยงามเพื่อแนะนำการท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

TH Yng ET 2527/1984. ทวี สว่างปัญญางกูร. ตำนานเมืองยอง. பிரிவர்தகாக்கர
 ไทยลื้อ MONG YAWNG CHRONICLE. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 80 หน้า.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงประวัติและที่มาของเมืองยอง ซึ่งเป็นการปริวรรตอักษร
 ของเขตไทยลื้อออกมาเป็นอักษรไทยและภาษาไทย เป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะทาง
 ภูมิศาสตร์และเขตแดนของเมืองยอง รวมถึงประวัติศาสตร์การครอบครองเมืองยองของ
 เจ้าครองนครองค์ต่าง ๆ และให้รายละเอียดเกี่ยวกับปูชนียวัตถุทางศาสนาของเมืองยอง
 ตลอดจนคตินิทาน การสร้างเมือง การสร้างพระธาตุ ความเชื่อ และจารีตประเพณีต่าง ๆ

TH Yng LC 2528/1985. วิสุทธิระ เนียมนาค. “ระบบเสียงภาษายองซึ่งพูดในจังหวัด
 ลำพูน : การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาภาษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ศึกษาวิเคราะห์ระบบเสียงของภาษายองในกลุ่มคนของ
 จังหวัดลำพูน จำนวน 5 หมู่บ้าน คือ บ้านศรีทรายมูล ต. ท่าปลาตุก อ. แม่ทา, บ้านป่า
 เหยิง ต. บ้านธิ อ. เมือง ลำพูน, บ้านต้นแงะ ต. ประดู่ป่า อ. เมืองลำพูน, บ้านมะกอก ต.
 มะกอก อ. ป่าซาง, และบ้านห้วยแก้ว ต. ศรีเตี้ย อ. บ้านโฮ้ง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 กลุ่มที่ 1 เป็นภาษายองถิ่นตะวันออกของ จ. ลำพูน (ต. ท่าปลาตุก และ ต. บ้านธิ) และ
 กลุ่มที่ 2 เป็นภาษายองถิ่นตะวันตกของ จ. ลำพูน (ต. ประดู่ป่า ต. มะกอก และ ต. ศรี
 เตี้ย) ผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของทั้ง 2 กลุ่มนี้พบความแตกต่าง 3 ด้าน คือ
 ด้านลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ ความแตกต่างของเสียงย่อยของหน่วยเสียง
 พยัญชนะ และความแตกต่างของเสียงย่อยของหน่วยเสียงพยัญชนะ

TH Yng LC 2530/1987. Panida Rosset. “Kham Yong : Etude synchronique et
 diachronique d'un parler de la famille Tai”. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต (ภาษา
 ศาสตร์) มหาวิทยาลัย Paris 2 volumes. 429 หน้า. เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศส.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้พรรณนาระบบเสียงและระบบไวยากรณ์ภาษาไทยของที่บ้าน
 ไชยงาม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เล่มที่สองเป็นรายการคำศัพท์ภาษายองเขียนด้วย
 สัทอักษร มีคำแปลเป็นภาษาไทย และภาษาฝรั่งเศส รวม 163 หน้า

TH Yoy LC 2527/1984. Thepbangon Boonsner. "The Phonological Description of Yooy." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. 192 หน้า. เขียนเป็นภาษาอังกฤษ.

TH Yoy LC 2529/1986. สุธิดา โกบประยูร. "วรรณยุกต์ภาษาไทยโย้ย" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการศึกษาลักษณะทางสัทศาสตร์ ของเสียงวรรณยุกต์ ในภาษาไทยโย้ย พูดในหมู่บ้านจำนวน 15 หมู่ ในจังหวัดสกลนคร เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระบบเสียงวรรณยุกต์ และเปรียบเทียบวรรณยุกต์ของคน 2 รุ่นอายุ รวมทั้งเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ซึ่งผู้พูดมีถิ่นอาศัยร่วมกับชาวไทยโย้ย เพื่อดูแนวโน้มการได้รับอิทธิพลสอดแทรกทางภาษาจากภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ

ภาคผนวก ก

โครงการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
เสนอต่อ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
ฝ่ายความสัมพันธ์ข้ามชาติและทางเลือกในการพัฒนา

1. **ชื่อโครงการวิจัย** ประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย
Body of Knowledge of Ethnic Groups in Thailand.

2. **ประวัติและผลงานของคณะผู้วิจัย**

2.1 หัวหน้าโครงการ ศาสตราจารย์ คุณหญิงสุรียา รัตนกุล

Doctorat de l'Universite de Paris, Sorbonne, France สาขาภาษาศาสตร์

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9

ที่ทำงาน สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่อยู่ 45/3 ถนนลาดพร้าว ซอย 92 แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ

กรุงเทพฯ 10310

ผลงานและประสบการณ์ในการวิจัย

ทำงานวิจัยทางด้านภาษาและวัฒนธรรมมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย เช่น ม้ง กะเหรี่ยง ละว้า มัล เป็นต้น รวมทั้งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยอีกด้วย นอกจากงานวิจัยยังสอนวิชาต่าง ๆ ในสาขาภาษาศาสตร์แก่นักศึกษาในหลักสูตรภาษาศาสตร์ระดับปริญญาโทและเอกทั้งมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาภาษาและภาษาศาสตร์เอเชียอาคเนย์ และภาษาตระกูลไท

ผลงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ :

2515 พจนานุกรมไทย-ม้ง (แม่ขาว). กรุงเทพฯ : เกษมสัมพันธ์การพิมพ์

2516 Thai – White Meo Dictionary and English – White Meo Dictionary.

พจนานุกรมทั้งสองเล่มนี้ได้รับรางวัลงานวิจัยยอดเยี่ยม จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

- 2519 สุนทรียภาพในวรรณกรรมของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ กรุงเทพฯ : คลังวิทยา
200 หน้า
- 2529 พจนานุกรมภาษาไทย-กะเหรี่ยงสะกอ. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม
เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2529 พจนานุกรมภาษาละว้า-ไทย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา
ชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. 421 หน้า. (งานวิจัยร่วมกับ ลักษณะ ดารัตนหงษ์)
- 2530 พจนานุกรมภาษาไทย-ละว้า. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา
ชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. 501 หน้า. (งานวิจัยร่วมกับ ลักษณะ ดารัตนหงษ์)
- 2531 นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ ภาคที่ 1. ภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก และ
ตระกูลจีน-ทิเบต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- และบทความวิชาการทางภาษาและวัฒนธรรมอีกประมาณ 40 เรื่อง

2.2 ผู้ร่วมโครงการ

2.2.1 นางสาวสุวิไล เปรมศรีรัตน์

คุณวุฒิ อ.บ. (อังกฤษ, ประวัติศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อ.ม. (ภาษาอังกฤษ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Ph.D. (Linguistics), Monash University, Australia

ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ ระดับ 9

ที่อยู่ 89/282 หมู่บ้านชัยพฤกษ์ พุทธมณฑลสาย 2 แขวงบางไผ่ เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพฯ

ผลงานและประสบการณ์ในการวิจัย

สอนและวิจัยทางภาษาและวัฒนธรรมมาตั้งแต่ พ.ศ. 2526 งานวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวกับกลุ่มชนที่พูดภาษาขมุ เขมร ลัวะ และปรัย (ภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก) ปัจจุบันมีความชำนาญเป็นพิเศษเกี่ยวกับงานภาษาศาสตร์ภาคสนาม และทำงานวิจัยเกี่ยวกับตระกูลออสโตรเอเชียติกอย่างต่อเนื่อง และยังมีประสบการณ์ด้านงานวิจัยฐานข้อมูลภาษาของกลุ่มชนต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่แผนที่ภาษาแสดงกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย นอกจากนี้ ยังร่วมรับผิดชอบงานบรรณานุกรมวารสารนานาชาติ Mon-Khmer Studies อีกด้วย

ผลงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ :

- 2531 บทสนทนาการแพทย์และสาธารณสุข : ภาษาลัวะ-ปรีย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2532 ชีวิตชาวขมุจาก 50 บทสนทนา. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
- 1989 "Khmu : A Minority Language of Thailand" (Khmu Grammar and a Study of Thai and Khmu Cutting Words) Papers in Southeast Asia Linguistics, No.10, Pacific Linguistics, Series A – No. 75, Canberra, Australia.
- 2533 การพัฒนาระบบเขียนภาษาเขมรถิ่นไทย. โครงการพัฒนาสื่อภาษาพื้นบ้าน สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล (งานวิจัยร่วมกับ โสภนา ศรีจำปา).
- 2533 การแพทย์พื้นบ้านขมุและสนทนาสาธารณสุขขมุ-ไทย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- 1992 "The Khmu Colour System and Its Elaboration" Mon-Khmer Studies 2.
- 2536 พจนานุกรมไทย-ขมุ-อังกฤษ. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- 1994 "Phonological Variation and Change in Khmu Dialects of Northern Thailand", Scandinavian (Nordic) Institute of Asian Studies, Cuzon Press.

และบทความวิชาการทางภาษาและวัฒนธรรมอีกประมาณ 20 เรื่อง

2.2.2 นางสาวลักขณา คารัตนหงษ์

คุณวุฒิ อ.บ. (ภาษาไทย), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์และภาษาเอเชียอาคเนย์), มหาวิทยาลัยมหิดล
 Diplome d'Etudes Approfondies (Ethnologie), EHESS, Paris
 Doctorat De l'EHESS (Anthropologie sociale et ethnologie), Paris

ตำแหน่ง นักวิจัย ระดับ 5

ที่ทำงาน สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่อยู่ 53 ถนนพิษณุโลก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

ผลงานและประสบการณ์ในการวิจัย

ทำงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่พูดภาษาตระกูลทิเบต-พม่า มอญ-เขมร (ออสโตรเอเชียติก) และภาษาตระกูลไท โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชนที่พูดภาษาลีซอ

- 1982 A Contrastive Study on Lisu and Thai Phonology. M.A.Thesis, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University, 149 pages.
- 2527 "การเปลี่ยนแปลงความหมายในภาษาไทย." วารสารภาษาและวัฒนธรรม. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 หน้า 1-23.
- 2529 พจนานุกรมภาษาละว้า-ไทย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. 421 หน้า (งานวิจัยร่วมกับ รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา รัตนกุล).
- 2530 พจนานุกรมภาษาละว้า-ไทย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. 501 หน้า (งานวิจัยร่วมกับ รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา รัตนกุล).
- 2531 อาหารและโภชนาการและวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงสะกอ. สถาบันวิจัยและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล 92 หน้า (งานวิจัยร่วมกับ รศ. ดร.คุณหญิงสุมณฑา รัตนกุล)
- 2532 "พิธีไหว้ผีดินของชาวลีซอ." วารสารภาษาและวัฒนธรรม. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 หน้า 104-129.
- 1994 La culture lisou a travers les classificateurs dans la vie quotidienne et dans la tradition orale. These du doctorat de l'EHESS, Pasis, 465 pages.
- 2537 "พิธีไหว้ผีบรรพบุรุษของชาวลีซอ" วารสารภาษาและวัฒนธรรม. ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 หน้า 82-91.

ฯลฯ

2.2.3 นางสาวชราภรณ์ วรรณดี

คุณวุฒิ อ.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยศิลปากร
อ.ม. (ภาษาบาลี-สันสกฤต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ ระดับ 6

ที่อยู่ 135/9 หมู่ 6 ตำบลศาลายา กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

ผลงานและประสบการณ์ในการวิจัย

- 2532 นามานุกรมศิลปเพลงไทยในรอบ 200 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว (งานวิจัยร่วม)
- 2535 การใช้สื่อพื้นบ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชนบทอีสาน. กรุงเทพฯ : ก.ร.ป.กลาง (งานวิจัยร่วม).
- 2535 การใช้สื่อสอนจริยธรรมและความเชื่อในโรงเรียนสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์. กรุงเทพฯ : ก.ร.ป.กลาง (งานวิจัยร่วม).
- 2535 ประกันสังคม : ความพร้อมของโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล (งานวิจัยร่วม).
- 2536 โครงการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมืองเก่าสงขลา. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล (งานวิจัยร่วม)
- 2534-ปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของบทร้องเพลงไทยและเพลงลูกทุ่ง ระหว่างปีพุทธศักราช 2500-2534. (งานวิจัยร่วม)
- 2535-ปัจจุบัน การสำรวจและจัดทำบรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์ทางวิชาการดนตรีในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2500-2535.

3. รายละเอียดของโครงการวิจัย

3.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อวิจัย

ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติของชนในประเทศต่าง ๆ เป็นเรื่องน่าสนใจ ประเทศที่สามารถจัดการปกครองให้คนเหล่านี้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข จะเป็นประเทศที่มีแต่ความสงบสันติ นอกจากนี้ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและภาษาเป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตมีสีสัน ในประเทศไทยนอกจากชาวไทยแล้วยังมีคนไทยเชื้อสายอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น คนไทยเชื้อสายเขมร มอญ เวียดนาม มลายู ฯลฯ และมีชนเผ่าไทกลุ่มอื่น ๆ ที่เพื่องอพยพมาอยู่เมืองไทยไม่นานนัก เช่น ชาวไทลื้อ ไทดำ ไทเขิน ฯลฯ นอกจากนั้น ยังมีชนชาวเขาซึ่งพูดภาษาตระกูลทิเบต-พม่าและมั่ว-เย้า ซึ่งมีที่อยู่อาศัยตามบริเวณภูเขาทางภาคเหนือของไทยอีกด้วย ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้เป็นกลุ่มชนที่รัฐบาลจะต้องเอาใจใส่ดูแล ศึกษาให้เข้าใจวัฒนธรรมและแนวทางการดำรง

ชีวิตของเขา เพื่อให้รัฐบาลจะสามารถดำเนินนโยบายการปกครองเขาได้เป็นอย่างดี ทำให้ชนเหล่านี้ได้อยู่ร่วมกับคนไทยได้อย่างสงบสุข

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยจึงเป็นเรื่องสำคัญ แต่เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังอยู่อย่างกระจัดกระจาย ผู้ที่สนใจจะศึกษาค้นคว้าไม่สามารถทราบได้โดยละเอียดว่า มีงานวิจัยทางด้านใดบ้างเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย และงานวิจัยในแต่ละสาขามีมากน้อยเท่าใด คุณภาพเป็นอย่างไร ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะจัดทำประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยขึ้น เพื่อเป็นคู่มือของนักวิจัยที่มีความประสงค์จะค้นคว้าในเรื่องนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ศึกษาสถานภาพองค์ความรู้เรื่องชนกลุ่มน้อยที่ผ่านมา โดยผู้วิจัยจะสำรวจวรรณกรรมสำคัญเป็นกลุ่ม ๆ ตามเนื้อหาวิชาการ ดังนี้คือ

1. ชาติพันธุ์ - ลักษณะเฉพาะทางชาติพันธุ์ การจัดกลุ่มชาติพันธุ์
2. แผนที่ / สถิติ - แผนที่ สถิติ ข้อมูลทางสถิติ
3. ประวัติ - ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และพัฒนาการของกลุ่มชน
4. การปกครอง / สังคม - การปกครอง การเมือง โครงสร้างและรูปแบบของสังคม บทบาทของคนในสังคม โครงสร้างทางครอบครัว ระบบเครือญาติ
5. เศรษฐกิจ - อาชีพ - รายได้-รายจ่าย การประกอบอาชีพ เช่น เกษตรกรรม การหาปลา การล่าสัตว์
6. การอพยพเคลื่อนย้าย - การเข้าสู่เมืองไทย การอพยพเข้าสู่เมือง
7. ประชากรศึกษา - จำนวนประชากร การคุมกำเนิด ภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการตาย
8. นิเวศวิทยา - ภูมิประเทศ ถิ่นฐานบ้านเรือน สิ่งแวดล้อม
9. สาธารณสุข - การแพทย์พื้นบ้าน โรคภัยต่าง ๆ การเลี้ยงดูเด็ก / คนแก่
10. โภชนาการ - โภชนนิสัย อาหารและน้ำดื่ม
11. ภาษา / การสื่อสาร - ภาษา การติดต่อกับภายนอก
12. การศึกษา - การเรียน การสอน หลักสูตร
13. ความช่วยเหลือ - ความช่วยเหลือจากภายในและภายนอกประเทศ
ความช่วยเหลือทางด้านสาธารณสุขโรค
14. การท่องเที่ยว - แหล่งท่องเที่ยว ปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
15. มานุษยวิทยาวัฒนธรรม :
- วัฒนธรรมทั่ว ๆ ไป

- ความเชื่อ ได้แก่ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติ จักรวาลวิทยา
- ประเพณี จารีต ขนบธรรมเนียม พิธีกรรม
- การแต่งกาย ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การประดับตกแต่งร่างกาย
- การประดิษฐ์ ได้แก่ เทคนิคในการสร้างและประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ เช่น วิธีการทอ จักสาน แกะสลัก ฯลฯ
- วรรณกรรม ได้แก่ นิทานพื้นบ้าน ตำนาน เรื่องปรัมปรา
- ศิลปะ ได้แก่ สิ่งให้สุนทรียรส เช่น ดนตรี การแสดง การวาดภาพ

ฯลฯ

สิ่งที่คณะผู้วิจัยได้สำรวจนั้นเป็นหนังสือ บทความ วิดีทัศน์ จำนวนประมาณ 1,500 ชิ้น นับเป็นการสำรวจด้านปริมาณ เพราะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลา งานต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นงานที่มีความสำคัญ ซึ่งจากการสำรวจได้พบข้อมูลโดยสรุปดังนี้

1. ในภาคเหนือซึ่งมีกลุ่มชนที่พูดภาษาตระกูลธิเบต-พม่า (ได้แก่ ลีซอ มูเซอ อีก้อ) ภาษากะเหรี่ยง (ได้แก่ชาวกะเหรี่ยงกลุ่มต่าง ๆ) ภาษาแม้ว-เย้า (ได้แก่ชาวม้งหรือแม้ว และชาวเย้าหรือเมี่ยน) มีกลุ่มที่พูดภาษามอญ-เขมร (หรืออสโตรเอเชียติก) ได้แก่ ชาวละว้า ถิ่น ขมุ มอญ ปะหล่อง ชาวบน (ญัฮกุร) ฯลฯ มีกลุ่มชนชาวไทยซึ่งอพยพมาอยู่เมืองไทยได้ไม่นานนัก เช่น ชาวไทลื้อ ไทใหญ่ ไทเขิน ฯลฯ และมีกลุ่มชนที่พูดภาษาจีน ได้แก่ ชาวจีนฮ่อ งานวิจัยที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ หากเกี่ยวกับชาวเขา (ลีซอ มูเซอ อีก้อ ม้ง เย้า และกะเหรี่ยง) และทำโดยนักวิจัยชาวไทย ส่วนใหญ่จะเป็นด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ เนื่องด้วยกลุ่มชนเหล่านี้มีรายได้ต่ำ มีสภาพความเป็นอยู่ไม่ดีนัก รัฐบาลต้องการให้ความช่วยเหลือในเรื่องการทำมาหากิน กับทั้งต้องการให้คนเหล่านี้เปลี่ยนวิธีการจากการเพาะปลูกแบบดั้งเดิม คือ โค่นถางและเผาป่าเพื่อเพาะปลูกมาเป็นการใช้พื้นที่เพาะปลูกถาวร งานวิจัยเกี่ยวกับการเกษตรของชาวเขาจึงมีมาก และที่มีมากพอกันก็คือ งานวิจัยทางด้านมานุษยวิทยาวัฒนธรรม ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนเหล่านี้ในแง่ต่าง ๆ สำหรับการวิจัยของนักวิจัยชาวต่างประเทศ มักเป็นงานวิจัยทางด้านภาษาและมานุษยวิทยาวัฒนธรรม

สำหรับกลุ่มชนที่ไม่ใช่ชาวเขา งานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นในด้านการจัดแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์ งานด้านวัฒนธรรม (ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม) การประกอบอาชีพ ภาษา และเรื่องเกี่ยวกับสังคม และการปกครอง สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับชาวจีนฮ่อมีอยู่น้อยมาก ส่วนใหญ่จะปะปนอยู่กับงานวิจัยที่เกี่ยวกับชาวเขาโดยทั่ว ๆ ไป

2. ในภาคใต้ ซึ่งมีกลุ่มชนที่พูดภาษาตระกูลมลายู-โปลีนีเซียน (ได้แก่ ภาษา มาลายูถิ่นต่าง ๆ ภาษาไมเกิ้น) ภาษาตระกูลมอญ-เขมร (ได้แก่ ภาษาชาไก) งานวิจัยเกี่ยวกับ กลุ่มแรกจะเป็นเรื่องทางด้านมานุษยวิทยาวัฒนธรรม (ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมทั่ว ๆ ไป) และเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครองมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความมี ลักษณะเฉพาะทางชาติพันธุ์ และเรื่องการประกอบอาชีพ สำหรับกลุ่มชนที่พูดภาษาตระกูล มอญ-เขมร มีงานวิจัยเกี่ยวกับชนเหล่านี้เพียงประปราย เพราะเป็นกลุ่มชนที่มีจำนวนน้อยมาก งานที่มีมักเป็นในด้านภาษาและวัฒนธรรมทั่ว ๆ ไป

3. สำหรับภาคอื่น ๆ นอกจากเหนือและใต้ งานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นในด้านวัฒนธรรม (ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม วิถีชีวิตทั่ว ๆ ไป) และเป็นงานวิจัยในด้านภาษา

ตารางต่อไปนี้เป็น การสำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเพื่อให้เห็นวิธีการ จัดกลุ่มงานวิจัยตามสาขาความรู้ต่าง ๆ คือ

ชื่อชนกลุ่มน้อย สาขาวิชาการที่มีการวิจัย	กะเหรี่ยง	ม้ง/ มั่ว	เย้า	ลีซอ	มูเซอ	อาข่า/ อากั๋น	ไทย- ใหญ่	จีนฮ่อ	ละว้า	ขมุ	มอญ	ไทย- มาเลย์	ชาไก
ชาติพันธุ์	***	*	*	*	*	*	***	*	***	**	*	**	*
แผนที่ / สถิติ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ประวัติ	*	*	*	*	*	*	**	*	*	*	**	*	*
การปกครอง / สังคม	***	*	*	*	*	*	***	*	***	*	*	***	*
เศรษฐกิจ / อาชีพ	***	**	**	**	**	*	***	*	***	*	*	**	*
การอพยพเคลื่อนย้าย	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ประชากรศึกษา	**	*	*	*	*	*	*	*	**	*	*	*	*
นิเวศวิทยา	***	*	*	*	*	*	***	*	***	*	*	*	*
สาธารณสุข	**	*	*	*	*	*	*	*	**	*	*	*	*
โภชนาการ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ภาษา / การสื่อสาร	**	**	**	*	**	*	**	*	**	*	**	**	*
การศึกษา	***	*	*	*	*	*	*	*	**	*	*	**	*
การท่องเที่ยว	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ความช่วยเหลือ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
มานุษยวิทยาวัฒนธรรม	***	**	***	**	**	**	***	*	**	**	***	***	*

ตารางแสดงปริมาณงานวิจัยสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวกับชาวกะเหรี่ยง ม้ง เย้า ลีซอ มูเซอ อากั๋น ไทยใหญ่ จีนฮ่อ ละว้า ขมุ มอญ ไทย-มาเลย์ และชาไก

- *** หมายถึง มีปริมาณมาก (เกินกว่า 20 ชิ้นงาน)
- ** หมายถึง มีปริมาณปานกลาง (11-12 ชิ้นงาน)
- * หมายถึง มีปริมาณน้อยหรือไม่มีเลย (0-10 ชิ้นงาน)

(2) ศึกษาโครงการวิจัยต่าง ๆ ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ได้จัดตั้งขึ้นในนามโครงการศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ ใน พ.ศ. 2517 ตั้งแต่เริ่มแรกที่มีการจัดตั้งก็ได้สนใจศึกษาภาษาของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย โดยเริ่มทำการวิจัยภาษากะเหรี่ยง ภาษาลัว และภาษาลัวะใน พ.ศ. 2518 และเปิดหลักสูตรมหาบัณฑิตซึ่งศึกษาภาษาที่สำคัญ 5 ตระกูลภาษาของเอเชียอาคเนย์ ใน พ.ศ. 2519 ภาษา 5 ตระกูลภาษาของเอเชียอาคเนย์ที่ได้ทำการสอนในหลักสูตรนี้ได้แก่

1. ภาษาตระกูลไท (Tai language family) ใช้ตัวย่อว่า Tai
2. ภาษาตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan language family) ใช้ตัวย่อว่า S
3. ภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic language family) ใช้ตัวย่อว่า AA ภาษาตระกูลนี้มีชื่อสามัญที่รู้จักกันทั่วไปว่าตระกูลภาษามอญ-เขมร
4. ภาษาตระกูลออสโตรนีเซียน (Austronesian language family) ใช้ตัวย่อว่า AN ตระกูลภาษานี้มีชื่อสามัญที่รู้จักกันทั่วไปว่า ตระกูลมาลาโย-โพลีเนเซียน
5. ภาษาตระกูลม้งเย้า (Hmong-Yao หรือ Hmong-Mien language family) ใช้ตัวย่อว่า Hm-Y

ภาษาที่จัดว่าเป็นภาษาของชนกลุ่มน้อยที่พบในประเทศไทยเป็นภาษาใดภาษาหนึ่งใน 5 ตระกูลภาษานี้ ดังนี้ วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตทางภาษาศาสตร์ที่นักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบทเขียน ซึ่งนับถึงปัจจุบันมี 147 เรื่อง จึงมีเกี่ยวกับภาษาของชนกลุ่มน้อยเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้ในตารางแสดงผลงานวิจัยของอาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาของสถาบันฯ ดังนี้

	ตระกูลไท	ตระกูล AA	ตระกูล AN	ตระกูล Hm-Y	ตระกูล ST
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต	16	37	22	3	20
ผลงานวิจัยของอาจารย์สถาบันฯ	5	19	8	4	8

หมายเหตุ

1. หน่วยนับเป็น : เรื่อง
2. ผู้สนใจงานของสถาบันฯ โปรดขอขอรณานุกรมงานวิจัยข้างต้นนี้ได้ที่สถาบันฯ

โดยภาพรวมในระยะเวลา 20 ปี (พ.ศ. 2517-2537) งานเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล มีส่วนพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านภาษาเป็นพิเศษ มีงานวิจัยที่ลงลึก ทั้งทางการศึกษาเรื่องเสียง เรื่องคำศัพท์ เรื่องไวยากรณ์ของภาษาชนกลุ่มน้อยภาษาต่าง ๆ รวมทั้งการรวบรวมคำเป็นพจนานุกรมแบบทวิภาษา (Bilingual Dictionaries) ซึ่งแปลจากภาษาของชนกลุ่มน้อยเป็นภาษาไทยกรุงเทพด้วย ส่วนงานวิจัยทางด้านวัฒนธรรมขณะนี้ยังมีน้อย เพราะเพิ่งเริ่มต้นใน พ.ศ. 2533 ในอนาคตแนวนำงานวิจัยทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยของสถาบันฯ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมสาธารณสุข

(3) ฐานข้อมูลที่จะสำรวจเพื่อประมวลความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

Disussion เกี่ยวกับคำว่า “ชนกลุ่มน้อย”

ในงานวิจัยภาคสมบูรณจะได้ศึกษาคำว่าชนกลุ่มน้อย (minority groups) ที่ปรากฏในงานของนักวิชาการต่าง ๆ แต่ในขณะนี้ขอทำความเข้าใจเบื้องต้นว่า คำว่า “ชนกลุ่มน้อย” หมายถึง กลุ่มชนที่มีลักษณะแตกต่างจากคนไทยซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศในแง่

1. ภาษา
2. วัฒนธรรม
3. ที่มาทางประวัติศาสตร์

กล่าวคือ ชนกลุ่มน้อยส่วนมากจะไม่พูดภาษาตระกูลไท (Tai language family) และจะมีลักษณะทางวัฒนธรรมและที่มาทางประวัติศาสตร์แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจากคนไทย ในงานวิจัยนี้จะไม่จำแนกคนที่พูดภาษาไทยท้องถิ่นต่าง ๆ ว่าเป็นชนกลุ่มน้อย เช่น จะไม่จำแนกว่าคนที่พูดภาษาไทยแบบล้านนาหรือแบบขอนแก่นว่าเป็นชนกลุ่มน้อย แต่จะจัดผู้ที่พูดภาษาของชาวเขาภาษาต่าง ๆ เช่น อีเก้อ มูเซอ ลีซอ รวมทั้งเขมรถิ่นไทย มลายู และคนพูดภาษาตระกูลไทนอกประเทศที่เพิ่งอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยไม่นานนัก คนเหล่านี้ยังมีชื่อเรียกภาษาและวัฒนธรรมของตน ซึ่งต่างไปจากคนไทยท้องถิ่น เช่น กลุ่มไทลื้อ ไทยใหญ่ ผู้ไท ญ้อ ไย้ ฯลฯ

ในงานวิจัยนี้ ฐานข้อมูลที่จะสำรวจเพื่อประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยจะแยกออกเป็น 16 หัวเรื่องใหญ่ คือ

- | | |
|-----------------------|---|
| 1. ชาติพันธุ์ | 9. สาธารณสุข |
| 2. แผนที่ / สถิติ | 10. โภชนาการ |
| 3. ประวัติ | 11. ภาษา / การสื่อสาร |
| 4. การปกครอง / สังคม | 12. การศึกษา |
| 5. เศรษฐกิจ-อาชีพ | 13. ความช่วยเหลือ |
| 6. การอพยพเคลื่อนย้าย | 14. การท่องเที่ยว |
| 7. ประชากรศึกษา | 15. มานุษยวิทยาวัฒนธรรม |
| 8. นิเวศวิทยา | 16. เรื่องอื่น ๆ (จะเพิ่มเติมเมื่อคณะ
ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยแล้ว) |

ภาษาของฐานข้อมูลที่จะศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยที่พบได้ในประเทศไทยนั้น เป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยเกือบทั้งหมด ที่เป็นภาษาอื่น ๆ เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น จีน ฯลฯ หาได้ยากมาก ทั้งนี้ เพราะภาษาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นภาษาที่คนไทยน้อยคนจะได้เรียนรู้ ดังนั้น หนังสือในห้องสมุดสำคัญ ๆ ในประเทศไทย จึงเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเป็นภาษาอื่นนอกเหนือจากนี้ มักเป็นหนังสือเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดีของชนชาตินั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ จากการสำรวจ เราพอสรุปได้ว่าฐานข้อมูลเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยมีเขียนเป็นภาษาต่าง ๆ ดังนี้

ข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษมีประมาณ	60 %
ข้อมูลที่เป็นภาษาไทยมีประมาณ	39 %
ข้อมูลที่เป็นภาษาอื่น ๆ มีประมาณ	1 %

ช่วงเวลาที่จะศึกษา

งานวิจัยนี้ จะศึกษาเฉพาะข้อมูลสำคัญ ๆ โดยแบ่งงานดังกล่าวออกเป็น 3 ช่วงเวลา คือ

(1) ข้อมูลที่เขียนก่อนปี ค.ศ. 1960

ก่อน ค.ศ. 1960 มีงานวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยน้อยมาก เพราะจำนวนผู้วิจัยมีน้อย และความสนใจเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยยังมีไม่มากพอ งานวิจัยในช่วงนี้มีเพียงประปราย ผู้วิจัยส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันตกที่ทำงานเป็นนักสำรวจเส้นทางในประเทศแถบอินโดจีน หรือเป็นหมอสอนศาสนา อย่างไรก็ตามในช่วงเวลานี้มีไม่มากนัก แต่งานแต่ละชิ้นนับว่ามีค่ามาก เพราะทำให้ผู้อ่านสมัยปัจจุบันได้แลเห็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ

ทั้งในประเทศไทย เขมร ลาว เวียดนาม พม่า และจีน และหากเปรียบเทียบกับสภาพความเป็นไปในปัจจุบัน เราก็จะเห็นความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย

(2) ข้อมูลที่เขียนระหว่าง ค.ศ. 1961-1990

งานวิจัยในช่วงเวลานี้มีมากกว่าช่วงแรก เพราะความสนใจศึกษาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยมีมากขึ้นกว่าเดิม กับทั้งเรื่องชนกลุ่มน้อยเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (ได้แก่ชนกลุ่มน้อยที่เป็นไทยมุสลิมในภาคใต้ ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในภาคเหนือ และคนไทยเชื้อสายเขมรและเวียดนามทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น) รัฐบาลเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้จัดตั้งหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในด้านต่าง ๆ เช่น สถาบันวิจัยชาวเขา ทำงานวิจัยเกี่ยวกับชาวเขาเพื่อป้อนข้อมูลให้รัฐบาลนำไปใช้ในการพัฒนาชาวเขา, หน่วยงานทางทหารบางหน่วย เช่น สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ ทำงานวิจัยและผลิตหนังสือสำหรับเป็นคู่มือในการทำงานติดต่อกับชาวเขา เป็นต้น

นอกจากนี้ การวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้เติบโตก้าวหน้าขึ้นเป็นอันมาก จึงมีนักวิจัยชาวต่างชาติ เช่น อเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ฯลฯ เข้ามาทำงานวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยใน 2 สาขาวิชานี้พอประมาณ ส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยเพื่อเขียนเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกและโท ส่วนนักวิชาการไทยก็มีอาจารย์และนักวิจัยในมหาวิทยาลัยหลายแห่งทำงานวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย และมีนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับกลุ่มชนเหล่านี้มากพอสมควร เช่น สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดหลักสูตรทางภาษาศาสตร์เกี่ยวกับภาษาตระกูลทิเบต-พม่า ตระกูลมอญ-เขมร ตระกูลมลายู-โพลีนีเซียน และตระกูลไท มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 งานวิจัยของอาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาของสถาบันฯ จึงเป็นงานเกี่ยวกับภาษาของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยเกือบทั้งสิ้น

นอกจากนั้น งานวิจัยทางด้านภาษาและมานุษยวิทยาวัฒนธรรมอีกส่วนหนึ่ง เป็นผลงานของชาวตะวันตกที่ทำงานทางด้านเผยแผ่ศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ เช่น กลุ่ม SIL (Summer Institute of Linguistics) เป็นกลุ่มที่มุ่งศึกษาภาษาของชนกลุ่มน้อยเพื่อจัดทำพระคัมภีร์ไบเบิลที่เขียนด้วยภาษาของชนกลุ่มชนเหล่านี้ ภาษาที่สมาชิกของ SIL ศึกษานั้น ส่วนใหญ่เป็นภาษาตระกูลมอญ-เขมร เช่น ภาษาบรู ไล่ ส่วย ขาไก ภาษาเขมรถิ่นต่าง ๆ ฯลฯ กับทั้งยังศึกษาภาษาตระกูลอื่น ๆ เช่น ภาษากะเหรี่ยง ฯลฯ

(3) ข้อมูลที่เขียนจาก ค.ศ. 1991-ปัจจุบัน

การจัดแบ่งข้อมูลช่วงนี้ทำขึ้นเพื่อให้เห็นองค์ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ในระยะที่ใกล้ที่สุด ซึ่งจากการสำรวจขั้นต้น พอจะเห็นได้ว่างานวิจัยในระยะนี้มีออกมาไม่มากนัก อาจเป็นเพราะว่าปัญหาเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของประเทศอันเนื่องมาจากชนกลุ่มน้อยได้ลดน้อยลงไปมาก ต่างจากเมื่อกว่า 10 ปีที่แล้ว ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่มีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ ได้เปิดประตูต้อนรับชาวต่างชาติ ความสนใจของนักวิจัยจำนวนไม่น้อยในเมืองไทยจึงเบนออกไปหาประเทศเหล่านี้ ทั้งในด้านการศึกษาภาษากลุ่มไท และการศึกษาภาษาราชการในประเทศดังกล่าว นอกจากนั้น นักวิจัยต่างชาติอื่น ๆ ก็มีโอกาสที่จะเข้าไปทำงานวิจัยในประเทศเหล่านี้ด้วย และเนื่องจากว่าประเทศในอินโดจีนเหล่านี้มีเรื่องราวที่ชวนให้ศึกษาเรียนรู้เนื่องจากปิดตัวเองมานาน ความสนใจที่จะทำงานวิจัยเกี่ยวกับดินแดนเหล่านี้จึงยังมีมาก

(4) ลักษณะพิเศษของงานวิจัยนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

1. เนื่องจากงานวิจัยนี้เมื่อทำเสร็จและพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่มแล้ว จะมีลักษณะเป็น Detailed Annotated Bibliography ซึ่งลงลึกในรายละเอียดมากกว่า Bibliography and Index of Mainland Southeast Asian Languages and Linguistics ของ Franklin E. Huffman (1986) และงานวิจัยนี้จะครอบคลุมงานที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยตามเนื้อหาวิชาการถึง 16 หัวเรื่องใหญ่ ดังที่ได้จำแนกไว้แล้ว คณะผู้วิจัยมองภาพว่า ใน entry แต่ละ entry จะให้คำบรรยายผลงานชิ้นนั้นอย่างย่อ ๆ ราว 3 บรรทัดถ้ากล่าวถึงงานชิ้นเล็ก ถ้ากล่าวถึงงานชิ้นใหญ่ก็จะกล่าวถึงให้มากขึ้นตามส่วน เช่น 1-3 ย่อหน้า โดยผู้วิจัยจะต้องมีโอกาสดำรงงานนั้นจริง ๆ จึงจะนำมาสรุปบรรยายได้ ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยชิ้นนี้จะเน้นหนักที่ผลงานที่เขียนเป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส ซึ่งเป็นภาษาที่คณะผู้วิจัยมีความถนัด ส่วนผลงานที่เขียนเป็นภาษาอื่น ๆ นั้น คณะผู้วิจัยจะบรรยายเท่าที่ปรากฏใน abstract ผลงานนั้นเท่านั้น

2. การจัดแบ่งเนื้อหาของงานวิจัยตามสาขาวิชาการต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย สามารถเลือกอ่านงานที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการของผู้ค้นคว้าได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

3. งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นฐานข้อมูล อันได้แก่ หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในด้านต่าง ๆ สถาบัน สำนัก และศูนย์ที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย รวมถึงห้องสมุดของสถานศึกษาและสถาบัน สำนัก ศูนย์เหล่านี้ ซึ่งนับเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ที่มีความสนใจต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

4. งานวิจัยชิ้นนี้ยังได้รวบรวมงานวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ อันจะช่วยให้ผู้ที่ต้องการเสนอหัวข้อวิจัยได้ทราบว่า ปัจจุบันมีใครกำลังศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในเรื่องอะไรบ้าง เมื่อทราบเช่นนี้ก็จะได้ไม่ทำงานวิจัยซ้ำซ้อน กับทั้งจะได้เห็นความสนใจของนักวิจัยทางด้านนี้ ว่ามีแนวโน้มไปในทางใดบ้าง¹

5. ดรรชนีภาษาต่างๆ ที่คณะผู้วิจัยจะจัดทำครั้งนี้ จะคำนึงถึงชื่อทุกชื่อที่เรียกต่าง ๆ กันของชนกลุ่มน้อยแต่ละกลุ่ม จึงนับเป็นประโยชน์ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ค้นคว้าในการหาชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตนสนใจ เพื่อจะได้ศึกษาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

6. นอกจาก Detailed Annotated Bibliography แล้ว ในการกล่าวถึงชนกลุ่มน้อยที่พูดแต่ละตระกูลภาษาจะมีบทความซึ่งเป็นบทวิเคราะห์ในภาพรวม กล่าวถึงชนกลุ่มน้อยนั้น ๆ ราว 30 หน้า ซึ่งจะให้ความรู้อย่างรวดเร็วแก่ผู้ที่ต้องการหาความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารอ้างอิง

งานวิจัยในลักษณะใกล้เคียง ซึ่งส่วนมากจะไม่มีบรรณนิทัศน์ มีดังต่อไปนี้

ถาวร พู่เฟื่อง. 2536. บรรณานุกรมชาวเขา-ชนกลุ่มน้อย สถาบันวิจัยชาวเขา.

(บรรณานุกรมหัวเรื่อง) เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยชาวเขา.

DESSAINT Alain Y.

1971. Lisu Annotated Bibliography, Behavior Science Notes, VI(2).
New Haven, HRAF, pp. 71-94.

1980. Minorities of Southwest China : an Introduction to the Yi(Lolo) and Related Peoples and Annotated Bibliography, New Haven,
HRAF, 373 pages.

HUFFMAN Franklin E. 1986. Bibliography and Index of Mainland Southeast Asian Languages and Linguistics, New Haven and London, Yale University Press.

LEBAR Frank M., Gerald C. Hickey et John D. MUSGRAVE ("ds.). 1964. Ethnic Groups of Mainland Southeast Asia. New Haven, Human Relations Area Files Press.

3.3 ขั้นตอนและระยะเวลาในการทำวิจัย

1. จัดการประชุมครั้งที่ 1 โดยเชิญนักวิชาการชั้นนำด้านชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจนผู้กำหนดนโยบายระดับสูงเด่น ๆ ที่ทำงานทางด้านนี้ มาร่วมประชุมกัน เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ของการศึกษาด้านชนกลุ่มน้อยของประเทศไทย โดยคณะผู้วิจัยนำเรื่องการทำวิจัยนี้ ขอคำปรึกษาจากที่ประชุมอย่างเป็นทางการว่า ควรจะดำเนินการอย่างไรจึงจะเป็นประโยชน์สูงสุด และผู้วิจัยจะนำความเห็นจากการประชุมไปปรับปรุงโครงการวิจัยนี้

เวลาที่จัดประชุม เดือนตุลาคม 2538

2. รวบรวมรายชื่องานวิจัยที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย โดยค้นจากห้องสมุดและศูนย์เอกสารต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น ห้องสมุดสยามสมาคม ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิทยาลัยครู และหน่วยงานทางการศึกษาวิจัยต่าง ๆ

ระยะเวลาในการวิจัย กันยายน-กุมภาพันธ์ 2538 (6 เดือน)

3. นำรายชื่องานวิจัยที่รวบรวมมาแล้วพิมพ์เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ แล้วจัดแยกกลุ่มงานเหล่านี้ ตามตระกูลภาษาของชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น ภาษาตระกูลมอญ-เขมร ตระกูลทิเบต-พม่า ตระกูลมาลาโย-โพลีเนเซียน ฯลฯ จากนั้น จึงเรียบเรียงภาษาของแต่ละตระกูลให้เป็นระเบียบ

ระยะเวลาในการวิจัย ทำพร้อมไปกับขั้นตอนที่ 4 คือ

ธันวาคม 2538 – มีนาคม 2539 (4 เดือน)

4. ภาษาของแต่ละกลุ่มชน จะมีรายชื่องานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดงานเหล่านี้เข้าเป็นกลุ่มตามเนื้อหาของการวิจัย เช่น งานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ มานุษยวิทยาวัฒนธรรม งานด้านภาษา ฯลฯ และในแต่ละเนื้อหาใหญ่ๆ นี้ จะแบ่งออกไปตามเนื้อหาย่อย เช่น งานวิจัยทางด้านมานุษยวิทยาวัฒนธรรมแบ่งออกเป็นเรื่อง : โครงสร้างสังคม ระบบเครือญาติ ความเชื่อ ประเพณี การประกอบอาชีพ วิธีการผลิตแบบพื้นบ้าน การรักษาโรคแบบดั้งเดิม วรรณกรรมท้องถิ่น ฯลฯ, งานวิจัยทางภาษาศาสตร์ แบ่งออกเป็นเรื่อง : ระบบเสียง ไวยากรณ์ อรรถศาสตร์ ภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ ภาษาศาสตร์เชิงสังคม ฯลฯ

หลังการทำงานขั้นที่ 4 นี้ ผู้อ่านจะได้เห็นภาพรวมของการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ของกลุ่มชนต่าง ๆ ว่าทำกันในด้านใดบ้าง และงานสาขาใดทำมาก สาขาใดทำน้อย ภาพนี้จะนำเสนอในรูปของตารางสรุป เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย ผู้อ่านจะรู้ได้โดยเร็วว่า ความรู้เรื่องใด แขนงใดยังเป็นจุดที่ขาดแคลนเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

5. เลือกงานวิจัยที่เด่น สำคัญ หรือน่าสนใจมาศึกษา แล้วสรุปหรือบรรยายงานนั้นกับทั้งอาจให้ความเห็นเกี่ยวกับงานชิ้นนั้นด้วย ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่

การศึกษาค้นคว้าของนักวิจัย งานส่วนนี้จะจัดไว้ในภาคผนวก มีลักษณะเป็นบรรณานุกรมที่มีคำบรรยายประกอบ (annotated bibliography)

ระยะเวลาในการวิจัย กันยายน 2538 – ตุลาคม 2539 (1 ปี 2 เดือน)

6. ผู้วิจัยเขียน “คำนำเสนอ”เชิงวิเคราะห์ (analytical overview) เพื่อเสนอภาพรวมของการวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย โดยแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการการวิจัยในเรื่องนี้ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน และให้เหตุผลว่าเหตุใดการวิจัยในปัจจุบันจึงมีลักษณะดังที่เป็นอยู่นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะให้ความเห็นและข้อเสนอแนะโดยละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยในอนาคต ว่าควรเป็นไปในรูปแบบใดแนวใด ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อประเทศไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ และเพื่อทำให้เกิดความเจริญผาสุกแก่กลุ่มชนที่มาอยู่ในร่มพระบรมโพธิสมภารเหล่านั้นด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะจัดทำ Index ของภาษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านงานวิจัยนี้ค้นหางานเกี่ยวกับภาษาที่ตนต้องการศึกษาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ระยะเวลาในการวิจัย พฤศจิกายน 2539 – มีนาคม 2540 (5 เดือน)

3.4 ระยะเวลาในการทำวิจัย

กันยายน 2538 – สิงหาคม 2540 (2 ปี)

3.5 สถานที่ที่ทำวิจัยและเก็บข้อมูล

ค้นและรวบรวมรายชื่องานวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย จากห้องสมุดและศูนย์เอกสารต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู และหน่วยงานทางการศึกษาวิจัยต่าง ๆ และค้นจากห้องสมุดหรือองค์การเอกชน ด้วย

แหล่งข้อมูลที่จะศึกษา

1. สถาบัน สำนัก ศูนย์ฯลฯ ที่ทำงานวิจัยทางด้านภาษา วัฒนธรรม และสังคม ซึ่งมิอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั้งราชการและเอกชน เช่น

สถาบันวิจัยชาวเขาเชียงใหม่	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถาบันวิจัยสังคม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถาบันวิจัยและพัฒนา	มหาวิทยาลัยพายัพ
สถาบันวิจัยและพัฒนา	มหาวิทยาลัยศิลปากร

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ศูนย์การศึกษาเกี่ยวกับภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี
 สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
 สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
 ศูนย์วิจัยและพัฒนา สถาบันราชภัฏทั่วทุกภาคของประเทศ
 ห้องสมุดสภาวิจัยแห่งชาติ
 ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ
 มูลนิธิสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย
 หน่วยงานเอกชนที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม เช่นธนาคารกรุงเทพ
 ธนาคารไทยพาณิชย์ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย ฯลฯ

2. ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ห้องสมุดของหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ และห้องสมุดของหน่วยงานเอกชนที่ทำงานเพื่อสังคมหรือส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม เช่น

ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย (ปัจจุบันเป็นหน่วยงานหนึ่งของสถาบัน
 วิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ศูนย์นี้จัดได้ว่ามีหนังสือ
 เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยมากกว่าห้องสมุดใด ๆ การจัดเก็บ การทำ
 บรรณานุกรมและบทคัดย่อ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

ห้องสมุดของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ

ห้องสมุดของกรมตำรวจ

ห้องสมุดของสยามสมาคม, SPAFA, UNICEF, UNESCO

3. หน่วยงานทั้งราชการและเอกชนที่ทำงานด้านสงเคราะห์และพัฒนาชุมชนที่อยู่ไกลความเจริญ เช่น

กองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ (ศศน.) ศูนย์นี้จะผลิตงานที่เกี่ยวกับ
 การศึกษาของนักเรียนชาวเขา เช่น สร้างบทเรียนสำหรับสอนภาษา
 ไทยให้แก่ชาวเขา ทำหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับชาวเขาเผ่าต่าง ๆ

สำหรับเป็นคู่มือครูสอนชาวเขา การดำเนินงานของ ศศน. มักได้รับ

ทุนอุดหนุนจากองค์การต่างประเทศอยู่เสมอ

4. งานวิจัยบางส่วนจะได้จากตัวผู้วิจัยโดยตรง เนื่องด้วยงานเหล่านี้ผลิตในรูปแบบเอกสารอัดสำเนา ที่ทำดังนี้อาจเป็นเพราะไม่มีเงินทุนที่จะพิมพ์ หรือเป็นงานวิจัยเบื้องต้นที่ยังจะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นก็ได้ จึงมิได้พิมพ์เผยแพร่ไปในวงกว้าง ผู้วิจัยงานเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำงานในสถานศึกษาต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา

มีข้อนำสังเกตประการหนึ่งก็คือ ปัจจุบันได้มีงานวิจัยที่ผลิตโดยครู-อาจารย์ที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาของทางราชการ งานเหล่านี้ทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการสอนในโรงเรียน งานวิจัยประเภทนี้ ผู้วิจัยจะนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการขอเพิ่มคุณวุฒิได้ คือให้ขอปรับจากตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 เป็นอาจารย์ 3 ระดับ 8 หรืออาจจะใช้เป็นผลงานประกอบการพิจารณาความดีความชอบก็ได้ เช่นกัน

5. งานวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยที่มีลักษณะเป็นเอกสารสำคัญ หายาก หรือเป็นเอกสารโบราณที่ไม่สามารถซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเดิมได้ จะถูกบันทึกในรูปแบบไมโครฟิล์ม มีอยู่ตามห้องสมุดของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง และอยู่ที่ห้องสมุดสำคัญ ๆ ของประเทศ เช่น หอสมุดแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์สำคัญต่าง ๆ เป็นต้น

6. งานวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยที่บันทึกในรูปแบบของภาพยนตร์ วีดีโอเทป สไลด์ จะดูได้เป็นครั้งคราวจากสถานีโทรทัศน์ของไทยทุกช่อง โดยปรากฏในรายการต่าง ๆ เช่น สุโลกกว้าง รอยไทย รักษ์ไทย โลกสลบสี ซีพจรลงเท้า ฯลฯ สำหรับเรื่องเกี่ยวกับชาวเขา ค้นได้ที่พิพิธภัณฑ์ชาวเขาของสถาบันวิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนสไลด์มีอยู่ตามหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ และมักอยู่ที่ผู้วิจัยแต่ละคนด้วย เพราะเป็นสิ่งที่ผลิตได้ง่าย

รายชื่อวารสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

1. ข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา. วารสารไตรมาส จัดทำโดยสถาบันวิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
2. เสียงภูเขา. สารรายสามเดือน สื่อสถานการณ์ วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของคนบนดอยสูง จัดทำโดย โครงการประสานและสนับสนุนเครือข่ายงานพัฒนาชาวเขา, สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ได้รับการสนับสนุนจาก กองทุนพัฒนาสังคมและองค์กรเอกชนพัฒนาชาวเขา
3. เพื่อนชาวดอย. วารสารเพื่อการศึกษาสำหรับชุมชนในเขตภูเขา. จัดทำโดย ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคเหนือ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

4. ข่าวกองพัฒนาเกษตรที่สูง. (Highland Agriculture Development Division) จัดทำโดย กองพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มีเรื่องเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรของชาติ โครงการจัดการลุ่มน้ำ สถานการณ์และแนวทางการพัฒนาที่สูง ฯลฯ)
5. จดหมายข่าวโครงการพัฒนาเขตพื้นที่สูงไทย-ออสเตรเลีย. จัดทำโดย สำนักงานบริหารโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนที่สูง (ไทย-ออสเตรเลีย) จังหวัดเชียงใหม่ กองส่งเสริมเศรษฐกิจชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์.
6. วารสารรากแก้ว. จัดทำโดย สำนักงานบริหารโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนที่สูง จังหวัดเชียงใหม่ กองส่งเสริมเศรษฐกิจชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์
7. จดหมายข่าวล้านาคดีศึกษา. จัดทำโดย โครงการข้อเสนอเทศล้านาคดีศึกษา. ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
8. วารสารวิจัยสังคม. จัดทำโดย สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
9. วารสารศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา. จัดทำโดย ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
10. วารสารศิลปวัฒนธรรม.
11. วารสารภาษาและวัฒนธรรม. จัดทำโดย สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
12. วารสารอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
13. วารสารอักษรศาสตร์. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
14. วารสารวัฒนธรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
15. วารสารธรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
16. วารสารนิเทศศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
17. Mon-Khmer Studies. จัดทำโดยมหาวิทยาลัยมหิดล และ Summer Institute of Linguistics (USA)

3.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. งานวิจัยนี้จะเป็นเสมือน “คู่มือการวิจัย” สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้า หรือทำวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย บรรณานุกรมที่มีคำบรรยายประกอบจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านได้รู้จัดงานวิจัยที่สำคัญ ๆ โดยย่อ และสามารถเลือกงานวิจัยที่น่าสนใจมาศึกษาโดยละเอียด

2. งานวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบว่า การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในเรื่องใด มีผู้ทำไว้น้อยมากหรือไม่มีเลย ทำให้ผู้ที่ต้องการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้สามารถเลือกได้ว่าควรทำวิจัยเรื่องอะไร

3. งานวิจัยนี้จะประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้ทุนวิจัย เช่น สภาวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฯลฯ เพราะงานนี้จะช่วยเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดแผนงานการให้ทุนวิจัยในอนาคต คือ ทำให้เห็นได้ว่า ควรส่งเสริมให้ทุนวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยทางด้านใด จึงจะทำให้ความรู้เรื่องนี้ก้าวหน้าออกไป นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิจัยของประเทศ

ข้อมูลประกอบการพัฒนาโครงการวิจัยเรื่อง
 "ประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย"

รายชื่อชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย
 (เรียงตามลำดับอักษร)

กวย, กวย, ส่วย	kuy	
กะเหรี่ยง	karen	
กะเหรี่ยงสะกอ		Sgaw Karen
กะเหรี่ยงโปว์		Pwo Karen
กะเหรี่ยงบเว		Bwe
กะยาห์		Kayah
ปาดอง		Padaung
ตองสู		Tongsu, Pa'o
กะเลิง (ไท)	Kaleung	
เกนซิว	Kensiu	
ข่า	Kha	
ขมุ	khmu	
เขมร	khmer	
แขก, อินเดีย	kaek, Indian, Indic	
จิงเปา, จิงเพาะ	Jingpaw	
จีน	Chinese	
จีนกวางตุ้ง		Cantonese
แคะ		Hakka
จีนกลาง		Mandarin
แต้จิ๋ว		Taechiu
ฟูเกี้ยน		Fukien
ไหหลำ		Hainan
ฮกเกี้ยน		Kokkien
ฮ่อ, จีนฮ่อ		Haw, Yunnanese Chinese

ชาบอน, ญัฮกูร	Chaobon, Nyah Kur
ชอง	Chong
ซำเร	Samre
ซอง (ดูไท)	Song (see Tai)
ญวน, เวียดนาม	Vietnamese
ญ้อ (ไท)	Nyaw
ญัฮกูร, ชาบอน	Nyah Kur, Chaobon
ญอ	Nyeu
ตองก้า	Tonga
ตองสุ	Tongsu, Pa'o (โปรดดูกะเหรี่ยง)
ทิน (มัล, ปรีย)	Tin, Thin
ไท, ลาว	Tai, Lao
กะเลิง	Kaleung
ซอง	Song
ผู้ไท	Phu Thai
พวน	Phuan
แสก	Saek
ยอง	Yong
โย้ย	Yoy
ไทดำ	Tai Dam
ไทขิ่น, ไทเงิน	Tai Khun
ไทลื้อ	Tai Lu
ไทหย่า	Tai Ya
ไทใหญ่	Tai Yai, Shan
ไทญ้อ, ญ้อ	Tai Nyaw, Nyaw
ลาวครั่ง	Lao Khrang
ลาวกลาง	Lao Klang
ลาวหล่ม	Lao Lom
ลาวเงี้ยว	Lao Ngaew
ลาวตี้	Lao Ti

ลาวเวียง	Lao Wiang
บิซู	Bisu
บรู	Bru
ปลั่ง	Plang
ปะหล่อง	Palaung
ปาดอง	Padaung (โปรดดูกะเหรี่ยง)
โป, โปว์ (Omkiö)	Pwo (see Karen) (โปรดดูกะเหรี่ยง)
โป (กาญจนบุรี, ราชบุรี, แพร่)	Pwo
ผีตองเหลือง, มลาบรี	Mrabri
ผู้ไท (ดูไท)	Phu Thai (see Tai)
พวน (ดูไท)	Phuan (see Tai)
พุนอย	Phunoi
พม่า	Burmese
มาเลย์, มาลาญ, ภาษาชามาเลย์	Malay, Bahasa Malay
ม้ง, แม้ว	Hmong, Meo
ม้งจ้าวะ, แม้วดำ	Black Hmong
ม้งเด้อ, แม้วขาว	White Hmong
แม้วแดง?	Red Hmong?
แม้วลาย	Meo Lai
มอญ	Mon
มอเก็น	Moken
มอเกลิน	Moklen
มุเซอ, ละหู่, ลาหู่	Lahu
ละหู่ญี, มุเซอแดง	Lahu Nyi, Red Lahu
ละหู่หนอ, มุเซอดำ	Lahu Na, Black Lahu
ละหู่เฉมเล	Lahu Shehle
ละหู่ซี	Yellow Lahu
มลาบรี, ผีตองเหลือง	Mrabri
ม้ง	Mang
เมี่ยน (ดูเย้า)	Mien (see Yao)

แม้ว (ตุม้ง)	Meo (see Hmong)
ย่อง (ตู่ไท)	Yong
เย้า, เมี่ยน	Yao, Mien
โย้ย (ตู่ไท)	Yoy
ลาว (ตู่ไท)	Lao
ลีซอ, แลลีซอ	Lisu
ละว้า, ละเวือะ	Lawa
ละหู่, ลาหู่, มูเซอ (ตุมเซอ)	Lahu, Muzur
ละเม็ต	Lamet
ลัวะ	Lua'
ว้า	Wa
เวียดนาม, ญวน	Vietnamese
สามเต้า (ปลั่ง)	Samtao
สวาน, กุย, กาย	Suai, Kuy
แสก (ตู่ไท)	Saek (see Tai)
โส้, โซ	So
โส้ตริ	So Tri
อักษ	Akha
อักษหละปือ	Akha Labeu
อักษลอยหมี	Akha Lawymi
อักษอุโล	Akha Ulo
อินเดีย, แวก	Indic, Indian, Kaek
อุก้อง	Ugong
อุรักละโวย	Urak Lawoi
อิมปี, ก้อ	Mpi

ภาคผนวก ข

กำหนดการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 1
เรื่อง สถานภาพการศึกษาด้านชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย
วันศุกร์ที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2538
เวลา 08.00 – 17.00 น.
ณ ห้องทับทิม โรงแรมรัตนโกสินทร์
ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพฯ

- | | | |
|------------------|---|--|
| 08.00 - 08.30 น. | - | ลงทะเบียน |
| 08.30 – 08.40 น. | - | พิธีเปิด |
| 08.45 – 10.15 น. | - | การอภิปรายเรื่อง คำว่า “ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย” โดย
ศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ สุนทรภัสช์
ศาสตราจารย์ ดร. พัทยา สายหนู
อาจารย์ฉลาดชาย รมิตานนท์
รองศาสตราจารย์ คุณหญิงสุริยา รัตนกุล ดำเนินการอภิปราย |
| 10.15 – 10.45 น. | - | ผู้เข้าประชุมร่วมอภิปรายทั่วไป นำอภิปราย โดย
รองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุริยา รัตนกุล
(รับประทานน้ำชา-กาแฟในห้องประชุม) |
| 10.45 – 11.30 น. | - | การบรรยายเรื่อง “การศึกษาเรื่องชาวเขาและชนกลุ่มน้อยในภาคเหนือ”
โดย อาจารย์จันทบูรณ์ สุทธิ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยชาวเขา |
| 11.30 – 12.00 น. | - | ผู้เข้าประชุมร่วมอภิปรายทั่วไป นำอภิปรายโดย
ดร.ลักษณา ดาวรัตนหงษ์ |
| 12.00 – 13.00 น. | - | พักรับประทานอาหารกลางวัน |

- 13.00 – 13.45 น. - การบรรยายเรื่อง "การศึกษาชนกลุ่มน้อยในภาคกลางและภาคตะวันตก"
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 13.45 – 14.15 น. - ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมอภิปรายทั่วไป นำอภิปราย โดย
รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิไล เปรมศรีรัตน์
- 14.15 – 15.00 น. - การบรรยายเรื่อง "การศึกษาชนกลุ่มน้อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"
โดย ศาสตราจารย์ รัชช ปุณโณทก
ประธานกรรมการดำเนินงานโครงการสำรวจอนุกรมวัฒนธรรมภาคอีสาน
- 15.00 – 15.30 น. - ผู้เข้าประชุมร่วมอภิปรายทั่วไป นำอภิปรายโดย
รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิไล เปรมศรีรัตน์
(รับประทานอาหาร-กาแฟในห้องประชุม)
- 15.30 – 16.15 น. - การบรรยายเรื่อง "การศึกษาชนกลุ่มน้อยในภาคใต้"
โดย ศาสตราจารย์สุกิจวงศ์ พงศ์ไพบูลย์
ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา
- 16.15 – 16.45 น. - ผู้เข้าประชุมร่วมอภิปรายทั่วไป นำอภิปราย โดย
ดร. ลักษณา ดาวรัตนหงษ์
- 16.45 – 17.00 น. - สรุปการประชุม
- ปิดการประชุม

พิธีกรประจำวัน - **อาจารย์วิชราภรณ์ วรรณดี**

กำหนดการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 2
โครงการวิจัยเรื่อง "ประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย"
วันศุกร์ที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2542
เวลา 08.00 – 16.00 น.
ณ ห้องประชุม 309 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม

- | | | |
|------------------|---|--|
| 08.00 - 08.30 น. | - | ลงทะเบียน |
| 08.30 – 08.40 น. | - | พิธีเปิด |
| 08.45 – 09.15 น. | - | การนำเสนอเชิงวิเคราะห์ (analysis overviews) ภาพรวมของการวิจัยเรื่อง
"ประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย" |
| 09.15 – 10.15 น. | - | การนำเสนอผลการประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชนที่พูดภาษา
ตระกูลมาลาโย-โพลีเนเซียน (Malayo-Polynesian)
ผู้นำเสนอ : ศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุมิตรา รัตนกุล
ผู้วิจารณ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ พัฒนไญยยิ่ง
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี |
| 10.15 – 10.45 น. | - | ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมอภิปรายทั่วไป |
| 10.45 – 11.00 น. | - | พักรับประทานของว่าง-น้ำชากาแฟ |
| 11.00 – 12.00 น. | - | การนำเสนอผลการประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชนที่พูด
ภาษาตระกูลมอญ-เขมร-เวียดนาม (Austroasiatic)
ผู้นำเสนอ : รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์
ผู้วิจารณ์ : นายนิพนธ์เวช สืบแสง
สถาบันวิจัยชาวเขา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| 12.00 – 12.30 น. | - | ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมอภิปรายทั่วไป |
| 12.30 – 13.30 น. | - | พักรับประทานอาหารกลางวัน |
| 13.30 – 14.30 น. | - | การนำเสนอผลการประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับ กลุ่มชนที่พูดภาษา
ตระกูลจีน – ทิเบต – พม่า รวม ม้ง – เย้า (Sino-Tibetan)
ผู้นำเสนอ : ดร. ลักษณา ดาวรัตนหงษ์
ผู้วิจารณ์ : นายชูพนิจ เกษมณี
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร |

- 14.30 – 14.45 น. - พักรับประทานอาหาร-น้ำชากาแฟ
- 14.45 – 15.45 น. - การนำเสนอผลการประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับ กลุ่มชนที่พูดภาษา
ตระกูลไท (Tai)
ผู้นำเสนอ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์วชิราภรณ์ วรรณดี
ผู้วิจารณ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ณ ถลาง
- 15.45 – 16.15 น. - ผู้เข้าประชุมร่วมอภิปราย
- 16.15 – 16.30 น. - สรุปและปิดการประชุม โดย ศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุริยา รัตนกุล
- พิธีกรประจำวัน - ดร.ภัททิยา ยิมเรวัต
- พิธีกรภาคบ่าย - อาจารย์เอี่ยม ทองดี
-